

Kooli õppekava valikõppeainete ainekavad.

Lisa 46. Ainekava karjääriõpetus.

Valikõppeaine „Karjääriõpetus“

1. Üldalused

1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Aineõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangukujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- 2) arendab oma karjääri kujundamise pädevusi, sh õpi-, suhtlemis-, koostöö- ja otsustamisoskusi ning info hankimise, hindamise ja analüüsimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmärgi seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ning iseseisvaks karjääriotsustetegemiseks;
- 5) tutvub erinevate ametite/elukutsete ja õppimisvõimalustega, töösuhteid reguleerivate õigusaktide ning ettevõtlus- ja majanduskeskkonnaga.

1.2. Õppeaine kirjeldus

Õppeaines „Karjääriõpetus“ käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilastes valmisolekuterinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks, tööjõuturule sisenemiseks ja väärtusloomesse panustamiseks ning arendavad iseseisvat otsustamisvõimet. Karjääriõpetus võimaldab ühiskonna inimressurssi tööturul paremal viisil rakendada, viies inimeste oskused jahuvid kokku töö- ja õppimisvõimalustega.

Karjääriõpetus aitab kaasa sellele, et uue põlvkonna karjäärivalikuid ei piiraks stereotüüpsed soorollid (üldised jagatud arusaamad naiste ning meeste olemuse kohta). Õppijates kujuneb muutustega toime tulev, probleemide lahendamisele suunatud ja enesearengut väärtustav hoiak. Õppeaine koosneb lähtuvalt karjääri kujundamise pädevuste mudelist neljast osast: Eneseteadlikkuse arendamine aitab kujundada enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi. Õpilane õpib ennast tundma. Arenevad suhtlemis- ja õpioskused. Omandatud teadmised, oskused jahuviad aitavad ennetada koolist väljalangemist. Võimaluste analüüs toetab teadlike valikute tegemist pärast põhikooli lõpetamist. Õpilane oskab märgata muutusi töömaailmas, väärtustada elukestvat õpet ning mõista, et karjääripöör on tänapäeva kiire muutuv töömaailmas loomulik isikliku karjääritee osa.

Planeerimine ja otsustamine. Õpilasel arenevad eesmärgistamise ja planeerimise oskused ning teadlikkus otsuste vastuvõtmisel. Õpilane mõistab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid, oskab karjäärialast infot hankida, analüüsida ja kasutada. Õpilane tunnetab oma vastutust karjääritee kujundamisel ja elus toimetulemisel.

Tegutsemine. Õppija algatab ja viib ellu tegevusi erinevate elurollidega seotud eesmärkide saavutamiseks. Kujunevad teadmised ja oskused aitavad teha läbimõeldud valikuid oma karjääri kujundamisel, sealhulgas haridustee jätkamisel.

Karjääriõpetus keskendub õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele ning esmaste karjäärivalikutega seostamisele. Õpilasi teavitatakse erinevatest töökeskkondadega tutvumise ja tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilased mõistavad hariduse ja tööturu vahelisi seoseid

ning elukestva enesearendamise vajalikkust. Õpilased saavad teaveterinevatest õppimisvõimalustest ja oskavad seda kasutada oma plaanide elluviimisel. Põhikooli karjääriõpetuse ainekava koosneb 35 ainetunnist. Karjääriõpetus toetab õpilasekarjääri kujundamist ja valmisolekut elukestvaks õppeks, lõimides teistes õppeainetes ja koolivälises tegevuses omandatud teadmised

Karjääriõpetuse valikaine õpitulemuste saavutamisele aitab kaasa vajaduspõhine koostöö erinevate kooliväliste partneritega, sh karjääriteenuste osutajate ja ettevõtetega.

1.3. Võimalusi lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Karjääriõpetuse õpitulemused ja nende saavutamiseks rakendatavad õppemeetodid toetavad teiste üldpädevuste (väärtus-, sotsiaalne-, enesemääratlus-, õpi-, suhtlus-, matemaatika- ja ettevõtluspädevus) arengut ning lõimingut erinevate õppeainete ja läbivate teemadega.

Mitmeid karjääri kujundamisega seotud mõisteid ja teemasid käsitletakse ka teistes õppeainetes, kuid sisu ja rõhuasetused on erinevad. Näiteks eneseanalüüsi aluseks olevate mõistetega tutvutakse eelnevalt inimese- ja suhtlemisõpetuses ja psühholoogias, töömaailma käsitletakse ettevõtlus- ja majandusõppes, ühiskonnaõpetuses jne. Sarnaste teemade käsitlemine mitmes õppeaines aitab õpilasel mõista ainete omavahelisi seoseid, luua õpitut tervikpilti, seostada õpitut igapäevaeluga ja väärtustada õppimist kui elukestvat protsessi. Ka õppekava läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ õppesisus on palju kattuvusi karjääriõpetuse õppesisuga. Kõiki kooliastmeid hõlmava õppeprotsessi jooksul omandatud karjääri kujundamise alased teadmised ja oskused on üheks eelduseks karjääriõpetuse õpitulemuste saavutamiseks. Lõimingut toetab ka õppekeskkonna laiendamine väljapoole klassiruumi, koolisisesed ja -välised sündmused (näiteks karjääripäevad ja õpilaskonverentsid), suunamine huvitegevuse ja mitteformaalse õpikogemuse analüüsimisele, koostöö kooliväliste partneritega, õppemeetodid jne. Konkreetsed lõimingut toetavad tegevused kirjeldatakse kooliõppekavas.

1.4. Õppetegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtted

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus, sh kodutööde maht on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega, et toetada õpilaste kujunemist enastjuhtivateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud meetodeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning õpimotivatsiooni teket;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid digitaalseid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) mitmekesistatakse õppekeskkonda: ettevõtted, järgmise taseme õppeasutused, looduskeskkond, muuseumid, näitused jne;
- 7) võimaldatakse saada ülevaade erinevatest tegevusaladest ja ametitest, sh vahetult töökeskkondadega tutvuda;
- 8) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh eelistatuna aktiivõpet: rollimängud, arutelud, väitlused, probleemülesannete lahendamine, projektõpe,

õpimapi ja uurimistöö koostamine;

9) õpilased võivad projektide ja uurimistöö teemad valida ise lähtuvalt oma huvist (ameti-, kutse- või erialaeelistusest lähtuvalt) või lapsevanemate, kohalike ettevõtjate, karjäärispetsialistide jt soovitudest;

10) luuakse tingimused õpilaste teadlikke karjäärivalikuid soodustavate hoiakutekujunemiseks;

11) käsitletavat teemat seostatakse ja ajastatakse aineõpetajatega koostöös inimeseõpetuse, ühiskonnaõpetuse, emakeeleõpetuse jt ainetega ning arenguvestlusega.

1.5. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest, sh lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest.

Võimalik on kasutada nii eristavat kui ka mitteeristavat hindamist.

Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega.

Karjääriõpetuse käigus ei hinnata õpilase hoiakuid ega väärtusi, vajaduse ja võimaluse korral antakse õpilasele nende kohta tagasisidet. Hindamisel väärtustatakse õpilaste isikupära ja toetatakse arengut.

Õpilane peab olema hindamises aktiivne partner, kuna see toetab eneseanalüüsi oskuste kujunemist.

On soovitatav, et kursuse jooksul koostab õpilane personaalse õpi- või arengumapi, millesse kogub eneseanalüüsi, ettevõtete külastuse töölehed jt õpiülesannete tulemused ning muud huvipakkuvad elukutse või erialadega seotud materjalid. Selles sisalduvad õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna. Õpimapi esitlemist saab hinnata valikaine kokkuvõtva hindena.

Hindamise põhimõtteid ja korraldust tutvustatakse õppijatele õppetöö alguses. Hindamisobjektid on:

- 1) praktilised tööd: CV koostamine; essee; ettevõtte külastuse ja töövarjupäeva konspekt või kokkuvõte, isiklik karjääriplaan (õpiplaan) jms;
- 2) praktilise tegevuse mõtestamine;
- 3) infootsing ja -analüüs;
- 4) loomingulisus ja ratsionaalsus õppeülesannete lahendamisel;
- 5) teadlikkuse kujunemine peamistest karjääriotsust mõjutavatest teguritest;
- 6) õppetöö käigus loodud materjalid.

1.6. Õppekeskkonna kujundamise põhimõtted

Õpilastele tagatakse:

- 1) ainekavas kirjeldatud eesmärkide saavutamiseks vajalik õppevara;
- 2) karjääri kujundamisega seotud kirjanduse ja teiste asjakohaste allikate kättesaadavus;

- 3) nutitarkvara karjääri kujundamisega seotud info otsimiseks;
- 4) mitmekesine õppekeskkond.

2. Ainekavad

2.1. Õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes Eneseteadlikkuse arendamine

Õppija:

- 1) analüüsib juhendamisel oma väärtusi, võimeid, huvisid, teadmisi, oskusi, kogemusi jaisiksuseomadusi karjääri kujundamise kontekstis;
- 2) kasutab eneseanalüüsi tulemusi oma karjääri kujundamisel, seostades neid realistlike õppimise ja töötamise eelduste ning võimalustega;
- 3) mõistab teadmiste ja oskuste ning elukestva õppe tähtsust haridusteel ja tulevases tööelus; on vastutustundlik ja motiveeritud ennast arendama.

Õppesisu:

Teadlik eneseanalüüs. Karjääri kujundamisele suunatud eneseanalüüsi komponendid: huvid, hovid, oskused, teadmised, võimed, isiksuseomadused, väärtused, hoiakud, vajadused, saavutused, unistused, motivatsioon. Kohanemist ja õpioskuseid mõjutavad ning soodustavad isiksuseomadused, hoiakud ja harjumused. Isiklik õpi-, huvitegevuse ja töökogemus.

Tugevad küljed ja arenguvajadused. Minapilt. Enesehinnang. Arenguuskumus.

Võimaluste analüüs

Õppija:

- 1) teab erinevaid tegevusvaldkondi ja ameteid ning mõistab töömaailma üldiseid arengusuundi;
- 2) mõistab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid ning teadvustab ennast tulevase töötajana;
- 3) oskab otsida ja analüüsida informatsiooni õppimisvõimaluste ja tööturu kohta ning kasutada seda oma karjäärivalikute tegemisel;
- 4) põhjendab oma eelistusi haridustee jätkamisel ning kutseõppe eriala või gümnaasiumiõppesuuna valikul.

Õppesisu:

Tööturg ja tööjõuturg: tööturu üldine olukord ja arengusuunad. Tegevusvaldkonnad ja töökeskkonnad. Tulevikutöökohad ja -oskused. Ametid ja soorollidega seotud müüdid. Tööandjate ootused töötajale. Õpilase võimalused tööga tutvumiseks.

Õppimisvõimalused pärast põhikooli. Eesti haridussüsteem. Alternatiivsed võimalused haridusteel. Õppimine välismaal. Karjääriinfo otsimine, hindamine ja kasutamine.

Planeerimine ja otsustamine

Õppija:

- 1) mõistab karjääri kujundamise eesmärgi, sisu ja oma vastutust isikliku karjääri planeerimisel;

- 2) teadvustab erinevate elurollide ja -stiilide seoseid tööga;
- 3) koostab juhendamisel esmase karjääriplaani, võttes arvesse oma karjäärivalikuid mõjutavaid tegureid ja alternatiivseid võimalusi;
- 4) tunneb ja kasutab vajaduspõhiselt karjääriteenuseid.

Õppesisu:

Karjääri kujundamine ja karjääri planeerimine. Edu, elurollid ja elulaad.

Karjääriotsuseid mõjutavad tegurid ja nendega arvestamine. Eesmärkide seadmine. Alternatiivid. Valimine ja otsustamine. Omavastutus. Isiklik karjääriplan. Muutustega toimetulek. Karjääriteenused.

Tegutsemine

Õppija:

- 1) algatab ja viib ellu karjääri kujundamisega seotud tegevusi;
- 2) teab õpilasena töötamise võimalusi ja piiranguid ning mõistab töösuhteid reguleerivate õigusaktide ja töölepingu tähtsust;
- 3) mõistab kandideerimisprotsessi olemust, oskab võrrelda enda vastavust konkursil esitatud nõuetele ning koostab juhendamisel kandideerimiseks vajalikud dokumendid;
- 4) analüüsib isiklikku õppimise ja/või töötamise kogemust ja kasutab analüüsi tulemusi omakarjääri kujundamisel.

Õppesisu:

Töökeskkondadega tutvumise ning töö- ja õpikogemuste omandamise võimalused. Alaealiste töötamisega seotud nõuded ja piirangud. Töösuhteid reguleerivad õigusaktid. Tööohutus ja terviseriskid. Tööväärtused. Kandideerimine õpingutele ja/või tööle, sh vabatahtlikuks, vahetusõpilaseks või huvialaga seonduvalt. Kandideerimiseks vajalikud dokumendid. Õpi- ja töökogemuste analüüs. Õppimine edust ja ebaedust.

Lisa 47. Ainekava Vene keel ja kultuur.

Valikaine Vene keel ja kultuur

Üldalused

Keeleoskus võimaldab mõista ja väärtustada rahvuskultuuri. Õpilane väärtustab vene keelt kui oma emakeelt ja kogukondliku suhtluse vahendit, mis toetab teda oma identiteedi loomisel ning teadlikuks õppijaks kujunemisel.

Keele- ja kirjanduspädevus hõlmab teadmisi ja oskusi, kujundamaks keele- ja kultuuriteadlikku inimest, kes käitub nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses verbaalsele ja sotsiaalsele kontekstile vastavalt.

Keele- ja kirjandusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks omandab õpilane järgmised valdkonnapädevused:

- 1) austab keelt kui kultuuri kandjat ja vahendajat, hindab seda kui avaliku suhtluse vahendit, väärtustab rahvapärimust ning keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 2) saavutab keeleteadlikkuse, arvestab kultuuris välja kujunenud keelekasutus- ja suhtlustavasid, teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
- 3) omandab lugemisharjumuse, väärtustab lugemist, kujundab loetu põhjal oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, rikastab mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda keele- ja kultuuriteadmisi.

Ainevaldkonna õppeainete nädalatundide maht on kooliastmete kaupa järgmine:

Õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Vane keel ja kultuur	6	6	6

Õppesisu

I kooliaste

Vene keele õpe on esimesel kooliastmel peamiselt praktiline. Õpilased omandavad algteadmised keelest, kirjandusest ja vene kultuurist. Nad õpivad õigesti kõnelema, lugema, kirjutama ja tähelepanelikult kuulama, arendatakse õpilaste tähelepanuvõimet ja lugemishuvi. Õigekirjaõpe on tihedalt seotud lugemisoskuse arendamisega, seepärast on ainekavas esitatud kirjandusliku lugemise soovitatavate teemade näidisloend. Õpilased tutvuvad tundides traditsioonidega, rahvapärimusega ja looduskalendriga, ning õpivad kasutama ka tänapäevaseid suhtlusvahendeid.

I kooliastme õpitulemused:

3. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- 2) väärtustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit;
- 3) omandab vene keele lugemistehnika;
- 4) loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest;
- 5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja eri keskkondades;
- 6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
- 7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- 8) tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;
- 9) kujundab lugemise kaudu esmased hoiakud ja tõekspidamised, väärtustab lugemist.

1.klass

1. klassi õpitulemused	1.klassi õppesisu
Õpilane: 1) osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis; 2) eristab helisid, hääli ja häälikuid;	Kuulamisoskus. Õpetaja, kaaslase ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine, suulise juhendi järgi toimimine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.

3) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse; 4) tunneb joonis- ja kirjatähti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga; 5) kirjutab mõtestatud lihtsamaid lauseid; 6) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi; 7) tutvustab eri liiki tekste ja analüüsib teksti; 8) loeb sobivaid tervikteoseid lastekirjandusest; 9) arendab suhtlemisoskust; 10) jagab lugemiskogemusi ja rikastab lugemise kaudu oma sõnavara; 11) tutvub vene folkloorižanrite (vanasõnad, lasteluuletused, muinasjutud) ja traditsioonidega;	Suhtlemisoskus. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel. Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas. Oma suhtumise väljendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. Tähestik. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem, hääliku ja tähe suhe. Tähed E, Ё, Ю, Я. Kirja eelharjutuste sooritamine, joonis- ja kirjatähtede kirjutamine. Väikeste ja suurte kirjatähtede õppimine, õiged tähekujud ning seosed, ühtlane kirjarida. Lugemisoskus. Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendamisel. Sõna, lause ja teksti lugemine, kirjutamine ning sisu mõistmine. Leksikoloogia. Sõna kui keeleühik. Ortograafia ja interpunktsioon. Väike- ja suurtähe kasutamine. Kirjalik väljendusoskus. Töö vormistamine. Töö vormistamine paberil või vihikus loetavas käekirjas. Oma kirjavea parandamine. Kirjutamine näidise järgi. Jutustamis- ja kirjeldamisoskus, suuline väljendusoskus. Sümbolite, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine. Tekstiloomine. Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lausete moodustamine. Lugemiskogemus. Sobiva lugemisvara leidmine lapsevanema ja õpetajate abiga. Sõnavara arendamine. Sõna tähendus(t)e selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheandusega sõna leidmine. Riimuvate sõnade leidmine. Kirjandusliku kuulamise, lugemise ja arutelu temaatika Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed. Sõprus. Õppida on alati hea. Aastaajad. Loodus ja maailm. Headusest, mis võib kurja, aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks. Vene rahvapärinus ja traditsioonid.
--	--

2.klass

2. klassi õpitulemused	2.klassi õppesisu
Õpilane: 1) osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis; 2) kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid; 3) kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga;	Kuulamisoskus. Õpetaja, kaaslaste ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine, suulise juhendi järgi toimimine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Suhtlemisoskus. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine,

4) eristab helisid, hääli ja häälikuid; 5) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse; 6) tunneb joonis- ja kirjatahti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga; 7) sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseiga; 8) kirjutab mõtestatud lihtsaid lauseid, jutustavaid tekste; 9) kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt; 10) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi; 11) loeb ja analüüsib eri liiki tekste, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust; 12) sõnastab teksti kohta küsimusi ja vastab küsimustele; 13) loeb sobivaid tervikteoseid lastekirjandusest; 14) kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi; 15) rikastab oma sõnavara ja silmaringi, kasutab erinevaid teabeallikaid.	tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel. Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas. Oma suhtumise väljendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. Tähestik. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem, hääliku ja tähe suhe. Tähtede E, Ё, Ю, Я funktsioonid. Kirja eelharjutuste sooritamine, joonis- ja kirjatahtede kirjutamine. Väikeste ja suurte kirjatahtede õppimine, õiged tähekujud ning seosed, ühtlane kirjarida. Lugemisoskus. Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendamisel. Käsikirjalise teksti lugemine tahvlilt ja vihikust. Sõna, lause ja teksti lugemine ning sisu mõistmine. Leksikoloogia ja fraseoloogia. Sõna kui keeleühik. Vanasõnad, kõnekäänud. Morfeemika (sõna koostis) ja morfoloogia. Juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. Sõnatüvi. Nimisõna üldiseloostus. Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Omadussõna üldiseloostus. Omadussõna sugu, arv. Tegusõna üldiseloostus. Eessõna üldiseloostus. Ortograafia ja interpunktsioon. Väike- ja suurtähe kasutamine. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede Ъ ja Ь kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede Ж, Ч, III, IIII ja II järel. Eessõnade õigekiri. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus. Poolitamisreeglid. Kirjalik väljendusoskus. Töö vormistamine. Töö vormistamine paberil loetavas käekirjas. Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Oma kirjavea parandamine. Tarbetekste (kutse, õnnitlus) kirjutamine näidise järgi. Jutustamis- ja kirjeldamisoskus, suuline väljendusoskus. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti lugemine. Lihtsamate sümbolite, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine. Tekst. Teksti sidusus. Pealkiri, lõigud, jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus, loetava kohta küsimuste koostamine. Suuliste ja kirjalike tekstide mitmekesisus (sissejuhatus). Tekstiloom. Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks. Lugemiskogemus. Vabalugemiseks sobivate teoste leidmine kirjandusest. Sõnavara arendamine. Sõna tähendus(t)e selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheandusega sõna leidmine. Kirjandusliku lugemise temaatika Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed. Otsi sõpra ja hoia teda. Õppida on alati kasulik. Aastaajad. Looduseimedest fantastikani. Headusest, mis võidab kurjuse, aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks. Vene rahvamuinasjutud ja autorimuinasjutud. Vene klassika: Puškin, V.Žukovski, M.Lermontov, A.Fet, F.Tjutšev, I.Krõlov, L.Tolstoj, K. Ušinski, A. Tolstoi, S.Drožžin, A. Pleshejev, I.Surikov, A.Majkov, N. Nekrassov, A.
---	---

	Kuprin, I. Bunin, A. Blok, M. Zvetaeva, O. Mandelštam, A. Ahmatova, M. Prišvin, I. Sokolov-Mikitov, V. Bianki, E. Tšarušin, M. Zotsenko, K. Paustovski. Tanapaeva kirjandus: S. Maršak, K. Tšukovski, A. Barto, E. Uspenski, B. Zahoder, J. Moriz, I. Pivovarova, A. Vvedenski, N. Sladkov, V. Dragunski, V. Goljavkin, E. Permjak.
--	---

3.klass

3. klassi õpitulemused	3.klassi õppesisu
Õpilane: 1) osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis; 2) kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid; 3) kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga; 4) eristab helisid, hääli ja häälikuid; 5) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse; 6) tunneb joonis- ja kirjatähti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga; 7) sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseega; 8) kirjutab mõtestatud lauseid, jutustavaid ja kirjeldavaid tekste; 9) kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt; 10) vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid; 11) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi; 12) loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust; 13) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid;	Kuulamisoskus. Õpetaja, kaaslase ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine, suulise juhendi järgi toimimine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Suhtlemisoskus. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel. Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas. Oma suhtumise väljendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Lugemisoskus. Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendamisel. Käsikirjalise teksti lugemine tahvlilt ja vihikust. Sõna, lause ja teksti lugemine ning sisu mõistmine. Leksikoloogia ja fraseoloogia. Sõna kui keeleühik. Vanasõnad, kõnekäänud. Morfeemika (sõna koostis) ja morfoloogia. Juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. Sõnatüvi. Nimisõnade käänamine. Omadussõna kääne. Isikulised asesõnad kui sidususvahendid lauses ja tekstis. Tegusõna üldiseloostus. Eessõna üldiseloostus. Ortograafia ja interpunktsioon. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. “HE” õigekiri tegusõnadega. Eessõnade õigekiri. Poolitamisreeglid. Süntaks. Sõnaühendi põhisõna ja laiend. Lause põhitunnused. Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. Kirjalik väljendusoskus. Töö vormistamine. Töö vormistamine paberil loetavas käekirjas ja arvutis. Teksti ära kiri tahvlilt ja õpikust. Oma kirjavea parandamine. Tarbetekste (kutse, õnnitlus) kirjutamine näidise järgi. Jutustamis- ja kirjeldamisoskus, suuline väljendusoskus. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti lugemine. Sümbolite, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine. Tekst. Teksti sidusus. Pealkiri, lõigud, jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus, loetava kohta küsimuste, kava, skeemi, kaardi koostamine. Suuliste ja kirjalike tekstide mitmekesisus. Tekstiloomine. Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Jutu kirjutamine pildi täiendusena. Lugemiskogemus. Vabalugemiseks sobivate teoste leidmine

14) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid lastekirjandusest, kasutab erinevaid teabeallikaid; 15) kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi; 16) rikastab oma sõnavara läbi kirjandusteoste, kultuuri ja rahvatraditsioonide tundmise.	kirjandusest. Autorite, eakohaselt nende elulugude ning loominguga tutvumine trüki- ja veebitekstide kaudu. Sõnavara arendamine. Sõna tähendus(t)e selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Riimuvate sõnade leidmine. Kirjandusliku lugemise temaatika Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed. Otsi sõpra ja hoia teda. Õppida on alati kasulik. Aastaajad. Looduseimedest fantastikani. Headusest, mis võidab kurjuse, aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks. Erinevate rahvaste muinasjuttud. Kirjandusemuinasjuttud. Klassikakirjandus: A. Puškin, I. Krollov, M. Lermontov, N. Nekrassov, L. Tolstoi, A. Tšehhov, M. Prišvin, I. Sokolov-Mikitov, E. Tšarušin, V. Nabokov, M. Tven, Puha piiskop Ioann Zlatousti puhakuelulod.
---	--

II kooliaste

II kooliastmes kujuneb õpilastel teadlik suhtumine enda ja teiste kõnesse, oskus eri olukordades adekvaatselt suhelda. Lugemine ja kirjutamine on suunatud võõraste tekstide mõistmisele ning oma tekstide loomisele (plaani koostamine, teksti kirjutamine plaani järgi jt). Väga oluline on kuulatava teksti mõistmine. Erilist tähelepanu pööratakse neutraalsete ja väljendusrikaste keelevahendite kasutamisele.

Pärimuskultuur. Kooli- ja kodukandipärimus. Perekondlikud mälestusjutud. Eri põlvkondade mängud. Rahvaluule ja selle lühivormid. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine. Mõistatuste mõtestamine. Piltmõistatused. Muinasjutu tunnused ja tüüptegelased. Eri liiki muistendid.

Raamatukogu külastamine ja selle võimalustega tutvumine. Raamatukogude infosüsteemide e-raamatukogu kasutamine. Autoriõiguse mõistmine

II kooliastme õpitulemused:

6. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- 2) teadvustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit;
- 3) omandab vene keele erinevate lugemisstrateegiate alused;

- 4) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- 5) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist;
- 6) arendab lugedes oma sõnavara.
- 7) kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad;
- 8) õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri;
- 9) eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- 10) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;
- 11) iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;
- 12) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta;

4.klass

4. klassi õpitulemused	4.klassi õppesisu
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) esitab oma mõtteid teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 3) väljendab oma mõtteid teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult; 4) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; 5) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 6) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme;	Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Leksikoloogia ja fraseoloogia. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Mitmetähenduslikud sõnad. Fraseologismid. Morfoloogia ja sõnamoodustus. Nimisõna: käänduvad nimisõnad. Omadussõna iseloomustus. Omadussõnade täis- ja lühivormid. Isikuliste asesõnade käänamine. Tegusõnade pööramine. Süntaks. Sõnaühendi struktuur. Lause. Lause pealiikmed ja kõrvalliikmed. Liht- ja laiendatud laused. Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause. Ortograafia ja interpunktsioon. Sõna juurmorfeemi õigekiri. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE kokku- ja lahkukirjutamine tegusõnadega. Samaliigiliste sõnade ja üte eraldamine kirjavahemärkidega. Interpunktsioon liitlausetes.

7) leiab teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud informatsiooni enda tekstides; 8) väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 9) valib lapsevanema ja õpetajate abiga ja loeb sobivaid tervikteoseid lastekirjandusest; 10) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte, sõnastab teksti kohta küsimusi ja avaldab arvamust, teeb loetust kokkuvõtte; 11) jutustab loetust, esineb suuliselt, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas; 12) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 13) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 14) tunneb teabekeskkondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid; 15) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja –analüüsis, kavandab oma tekstide kirjutamist, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis; 16) rikastab oma sõnavara läbi kirjandusteoste, kultuuri ja rahvatraditsioonide tundmise.	Tekst. Tekstiliigid: instruksioon, käsikirjas kirjatatud teade, SMS-teade, e-kiri, jutustus, luuletus. Kommunikatsioon internetis. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema ja peamõtte. Dialoog. Monoloog. Sõnavara kasutamine erinevates tekstides. Teksti koostamine ja kirjutamine. Lihtsama teksti toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt). Lugemiskogemus. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse väljendamine. Sõnavara ja suulise kõne arendamine. Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine. Kirjandusliku lugemise teoste teemad: Imeline loodusmaailm. Kuidas sa elad, minu eakaaslane? Fantaseerime, unistame. Sõprus, truudus, armastus. Imede maailm kirjanduses: rahva- ja autorimuinasjutud. A. Tšehhov, K. Tšukovski, V. Železnikov, M. Prišvin, A. Kuprin, M. Zoštšenko, J.Nagibin, R. Kipling, K. Paustovsky, Aino Pervik, A. Puškin, G.H. Andersen, I.Krylov, E. Schwartz, Kir Bulychev, Leonardo Davinci.
---	--

5.klass

5. klassi õpitulemused	5.klassi õppesisu
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) esitab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 3) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid;	Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Leksikoloogia ja fraseoloogia. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Mitmetähenduslikud sõnad. Fraseologismid. Morfoloogia ja sõnamoodustus. Nimisõna: käänduvad nimisõnad. Omadussõna iseloomustus. Omadussõnade täis- ja lühivormid. Isikuliste asesõnade käänamine. Tegusõnade pööramine. Süntaks. Sõnaühendi struktuur. Lause. Lause pealiikmed ja kõrvalliikmed. Liht- ja laiendatud laused. Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause.

4) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme; 5) leiab teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud informatsiooni enda tekstides; 6) annab tekstile või seisukohale tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 7) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 8) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust; 9) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 10) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe; teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis; 11) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.	Ortograafia ja interpunktsioon. Sõna juurmorfeemi õigekiri. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE kokku- ja lahkukirjutamine tegusõnadega. Samaliigiliste sõnade ja üte eraldamine kirjavahemärkidega. Interpunktsioon liitlausetes. Tekst. Tekstiliigid: instruksioon, käsikirjas kirjatatud teade, SMS-teade, e-kiri, jutustus, luuletus. Kommunikatsioon internetis. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema ja peamõtte. Dialoog. Monoloog. Sõnavara kasutamine erinevates tekstides. Teksti koostamine ja kirjutamine. Lihtsama teksti toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt). Lugemiskogemus. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse väljendamine. Sõnavara ja suulise kõne arendamine. Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine. Kirjandusliku lugemise teoste teemad: Imeline loodusmaailm. Kuidas sa elasid, minu eakaaslane? Fantaseerime, unistame. Sõprus, truudus, armastus. Imede maailm kirjanduses: rahva- ja autorimuinasjutud. Vene rahvajutud, mõistatused ja vanasõnad, V.A. Žukovski, A. Tšehhov, K. Tšukovski, V. Železnikov, A. Kuprin, M. Zoštšenko, J.Nagibin, R. Kipling, K. Paustovsky, A. Puškin, I.Krylov, Kir Buljchev, V. Astafjev, A. Platonov
---	--

6.klass

6. klassi õpitulemused	6.klassi õppesisu
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) esitab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 4) väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult; 5) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; 6) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid;	Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Leksikoloogia ja fraseoloogia. Paronüümid. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Üldkasutatav leksika ja piiratud kasutusega leksika. Morfoloogia ja sõnamoodustus. Arvsõnade iseloomustus. Määrsõnade iseloomustus. Eessõnad iseloomustus. Sidesõnad üldiseloomustus. Abisõnad iseloomustus. Hüüdsõnad. Süntaks. Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause. Ortograafia ja interpunktsioon. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja НН kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega. Arvsõnade õigekiri. Määrsõnade õigekiri. Eessõnade

7) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme; 8) leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides; 9) hindab kuuldu informatsiooni usaldusväärsust; 10) annab tekstile või seisukohale põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 11) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 12) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 13) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe; 14) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis; 15) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.	õigekiri. Samaliigiliste sõnade eraldamine kirjavahemärkidega. Interpunktsioon liitlausetes. Tekst. Tekstiliigid: instruktsioon, SMS-teade, e-kiri, allkirjastatud dokument, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogid) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema, allteemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutlus. Sõnavara kasutamine erinevates tekstides. Teksti koostamine, kirjutamine ja toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt). Lugemiskogemus. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine. Sõnavara ja suulise kõne arendamine. Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine ja põhjendamine. Lähemalt tutvustatakse järgmisi autoreid: A. Grin, N. Gogol, Y.Olesha, A. Puškin, R.Kipling, A.Kuprin, K. Paustovsky, E.L. Schwartz, V. Brjusov, K. Balmont, N. Gumiljov, L. N. Tolstoi, O. Henry, D. London, V. Astafjev, A. Green, I. A. Krylov, S.V. Mihhalkov, A. P. Tšehhov, A. Petrova, N. Telešov, G. H. Andersen, M. Lermontov
--	--

III kooliaste

III kooliastmes täiustatakse kõiki kõneoskuse liike ning taotletakse kommunikatiivse kompetentsuse saavutamist kõnetegevuse põhilistes valdkondades. Põhitähelepanu pööratakse mitmesuguste kõnevormide arendamisele konkreetsetes situatsioonides, oskusele kasutada keele kõigi tasandite vahendeid adekvaatseks eneseväljenduseks. Õpilased õpivad aru saama erinevatest tekstidest, sh tarbetekstidest, neid analüüsima ja looma.

Pärimuskultuur. Tavad ja kombed pärimuskultuuris, muutuv pärimus. Looduspärimus ja linnalegendid. Kohanimed folklooris.

Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu (proosa-, luule- või draamateose) autori, temaatika, narratiivi, probleemistiku ja poeetika tutvustamine ning võrdlemine teiste teostega. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.

Rahvaluule tunnusjooni. Rahvaluuležanrid. . Muinasjutu liigid ja tunnused. Kõnekäänud ja vanasõnad. Naljandid ja anekdoodid. Tänapäevafolkloor, selle kogumine ja kogemine.

Kirjandusteose ekraniseering. Mängu- ja dokumentaalfilmid. Filmikunsti väljendusvahendid: kaader ja plaan, valgus, värv ja heli. Stsenaarium. Montaaž. Loo, tegelaste ja miljöo kujutamise võrdlus kirjandusteoses ja filmis. Kirjandusteose ja filmi kompositsioon. Kirjandusteosest filmilike episoodide leidmine. Kirjandus ja visuaalsed kunstid, nt koomiks, graafiline romaan, ühismeediaaluule. Kirjandus ja fotograafia.

III kooliastme õpitulemused:

9. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- 2) teadvustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit;
- 3) väljendab end selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri allikate toel ning eri keskkondades;
- 5) kuulab, loeb ja loob eri liiki tekste eesmärgistatult eri keskkondades;
- 6) analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga;
- 7) tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;
- 8) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi,
- 9) arendab lugedes oma sõnavara;
- 10) süvendab oma arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel, tunneb ning väärtustab rahvuskultuuri traditsioone ja pärimust;
- 11) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;

12) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid.

13) süvendab oma arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel, tunneb ning väärtustab rahvuskultuuri traditsioone ja pärimust;

14) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust

7.klass

7. klassi õpitulemused	7.klassi õppesisu
Õpilane: 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; 3) arvestab suhtlemisel eesmärgi ja olukorda, valdab kõnekultuuri; 4) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 5) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 6) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 7) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 8) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; 9) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 10) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 11) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;	Ortoeepia. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud. Morfoloogia. Tegusõna vormid. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Kesksõna grammatilised tunnused. Kesksõnaga sõnaühendid. Gerundiumi grammatilised tunnused. Gerundiumiga sõnaühendid. Süntaks. Sõnade ühendamise normid (leksikaalsed, grammatilised, stilistilised). Lihtlause laiendamine. Ortograafia ja interpunktsioon. HE kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikide sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikide sõnades. H ja HH õigekiri eri sõnaliikide sõnades. Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Esinemine etteantud teemal. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Keeleviisakus ja -vääriskus. Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine. Tekstid elektroonilises keskkonnas. Tekst. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstidest olulise info leidmine. Teabetekstide (õpikutekst) eesmärk,

12) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 13) valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 14) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; 15) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; 16) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.	tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine. Lähemalt tutvustatakse järgmisi autoreid: A. Puškin, M. Lermontov, F.Dostoevski, N. Leskov, I. Bunin, K. Paustovsky, V. Brjusov, K. Balmont, N. Gumiljov, L. N. Tolstoi, O. Henry, D. London, V. Astafjev, A. Green, I. A. Krylov, A. P. Tšehhov, A. Platonov, S. Lukjanov
--	---

8.klass

8. klassi õpitulemused	8.klassi õppesisu
Õpilane: 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; 3) arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri; 4) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 5) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 6) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 7) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 8) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 9) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 10) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 11) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;	Vene keel ühiskonnas. Vene keel maailma teiste keelte seas. Morfoloogia. Isikuta tegusõnad. Süntaks. Aluse tekstifunktsioonid. Öeldise tekstifunktsioonid. Täiend, lisand, sihitis, määruse liigid. Lihtlause laiendamine (lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu). Kiilsõnad ja kiillaused. Ortograafia ja interpunktsioon. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vahemärgid koondlausetes, komplitseeritud lausetes. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslaste arvamuse täiendamine. Kaaslaste tööle põhjendatud hinnangu andmine. Esinemine etteantud teemal. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keelevisisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Loov- ja uurimistöö vormistamine: struktuur ja keel. Projekt, teadaanne. Tekstid elektroonilises keskkonnas.

12) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 13) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; 14) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 15) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 16) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 17) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisisidusvõtteid; 18) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; 19) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 20) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes; 21) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; 22) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; 23) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist; 24) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; 25) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.	Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstitid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine. Lähemalt tutvustatakse järgmisi autoreid: Aleksander Puškin, Mihhail Lermontov, Walter Scott, Nikolai Nekrassov, Ivan Turgenev, Leo Tolstoi, Anton Tšehhov, Nikolai Gogol, Fjodor Tjutšev, Afanasja Fet, V. Železnjakov, A. Beljajev, Kir Bulõtšev, V.Šukšin
--	---

9.klass

9. klassi õpitulemused	9.klassi õppesisu
Õpilane: 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; 3) arvestab suhtlemisel eesmärgi ja olukorda, valdab kõnekultuuri; 4) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 5) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 6) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 7) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 8) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 9) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 10) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 11) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 12) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 13) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; 14) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 15) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;	Vene keel ühiskonnas. Keel kui arenev nähtus. Ortoeepia. Sõnarõhu riskid juhul. Ortoeepiasõnastikud. Morfoloogia. Sidesõnade iseloomustus. Süntaks. Rindlaused, põimlaused, sidesõnata liitlaused. Lausete grammatilised seosed. Otsekõne. Dialoog. Ortograafia ja interpunktsioon. Vahemärgid koondlausetes, komplitseeritud lausetes. Kirjavahemärgid liitlauses: rindlauses, põimlauses, sidesõnata lauses ning erinevate seoseliikidega liitlauses. Vahemärgid otse kõnega lausetes. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Eessõnade õigekiri. Suuline ja kirjalik suhtlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslaste arvamuse täiendamine. Kaaslaste tööle põhjendatud hinnangu andmine. Väitlus, väitluse reeglid. Argumenteerimine, veenmine. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, blogid, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Refereerimine ja tsiteerimine. Projekt, teadaanne, iseloomustus. Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.

16) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 17) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 18) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; 19) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 20) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes; 21) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; 22) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; 23) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist; 24) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; 25) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.	Lähemalt tutvustatakse järgmisi autoreid: M. Gorki, A. Blok, V. Brjusov, K. Balmont, N. Gumilev, A. Akhmatova, V. Khlebnikov, V. Mayakovsky, I. Severyanin, M. Zostsenko, I. Ilf, E. Petrov, B. Lavrenjov, M. Solohhov, A. Platonov, V. Nabokov, A. Solzenitsõn, V. Võssotski, V. Tsoi, E. Jevtušenko, M. Bulgakov, A. Beljajev, R. Bradbury, A. Kuprin, L. Andrejev, A. Vampilov, V. Tendrjakov, V. Tokareva, L. Petrusjevskaja, A. Gavalda, J. Muraseva.
--	--

Hindamise põhimõtted

Vene keele ja kultuuri õpitulemuste kontrolli ja hindamise vormid peavad olema mitmekesised. Need peavad hõlmama suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased kontrolltööd, analüüsi- ja tõlgendusülesanded, lugemispäeviku pidamine ja õpimapi koostamine.

Hindamiseks sobivad veel mitmesugused oskusi edendavad sooritusülesanded, nagu luule-, proosa- ja draamateksti esitamine, arutleva kirjandi kirjutamine, uurimis- või praktilise töö tegemine, projekti koostamine ja elluviimine, ettekande loomine ja esitlemine, avalik esinemine. Lugemiskontrollile, mis piirdub sisu meenutavate faktiküsimustega, tuleb eelistada arutlusele suunavaid analüüsi- ja tõlgendusküsimusi, mõttevahetust teksti väärtuste ja sõnumi üle.

Vestlus ja arutelu on kirjandusõpetuses äärmiselt olulised aktiivõppemeetodid: küsimusi esitades suunab õpetaja õpilasi mõtlema, oma seisukohti ja arvamusi väljendama, mis omakorda mõjutab hoiakute ja hinnangute kujunemist. Osalemine vestlustes ja aruteludes pakub õpilastele rohkesti vahetut tagasisidet, toob välja nende tugevad ja nõrgad küljed, toetab eneseregulatsiooni ning tekitab huvi õppimise vastu. Ka **paaris- ja rühmatöö** kaudu saab õpilane tagasisidet oma teadmiste ja oskuste kohta, kuna tekib otsene võrdlusvõimalus teiste õppijatega. Aktiivõppemeetodid võimaldavad õppida üksteiselt, võtmesõnaks on siin koostöö.

Viktoriini, testi või lünkteksti hindamine

Õpilane on test sooritanud, kui ta on kogunud kõigi ülesannete peale kokku vähemalt 50% punktidest.

100 – 90 punkti hinne „5”;

89 – 75 punkti hinne „4”;

74 – 50 punkti hinne „3”;

49 – 20 punkti hinne „2”;

19–0 punkti hinne „1”.

Kirjandusliku essee hindamiskriteeriumid võib kokku võtta järgmiselt:

- sisu: teema avatus ja arendus, probleemi ja põhiidee sõnastamine, teose lugejapoolne tõlgendus, seostamine tänapäeva või iseenda eluga;
- arutlemise võtted: analüüsimine, näitlikustamine, võrdlemine, defineerimine, klassifitseerimine;
- kompositsioon: sissejuhatus, teema arendus, lõppsõna; üleminekud, detailid, üksik ja üldine, loomulikkus ja sujuvus;
- stiil: sõnavara, lausestus, mõtete vahelised seosed, kujundlikkus;
- keelekasutus: õigekiri;
- vormistus: käekiri, arvutitrüki nõuded, paigutus jms.

Mõttearenduste puhul ei tuleks hinnata maailmavaatelisi erisusi (skaalal hea–halb), vaid arvamuste ja seisukohtade sügavust, argumenteeritust ning iseseisvust. Väärtõlgenduste, kergekäeliste ja pealiskaudsete arutluste puhul on parem jätta numbriline hinne panemata ning suunata õpilane antava hinnangu kaudu oma tööd parandama või täiendama. Mis tahes loomevargused ei võimalda õpilasel saada positiivset hinnet.

Kirjandiku esse hindamine

Sisu		Õigekiri		Sõnavara ja stiil		Ülesehitus	
20	Tekst vastab teemale, on Üldistusjõuline ja isikupärane, mõtted on esitatud selgelt ja veenvalt.	10	Tekstis on 0–2 õigekirjaviga.	5	Sõnavara on ulatuslik ja lausestus mitmekülgne, tekstis on 0–1 stiiliviga.	5	Tekst on liigendatud tervik, ülesehitus on loogiline ja sidus.
15	Tekst vastab teemale, on üldistusjõuline, mõtted on esitatud selgelt.	8	Tekstis on 3–5 õigekirjaviga.	4	Sõnavara ja lausestus on kohati ühekülgse, tekstis on 2–3 stiiliviga.	4	Tekst on tervik, ülesehitus on loogiline, kuid lõigu piiridel esineb liigendusvigu.
10	Tekst vastab teemale, kuid on üldsõnaline, mõtted on esitatud arusaadavalt.	6	Tekstis on 6–8 õigekirjaviga.	3	Sõnavara on ühekülgne, esineb lausestusraskusi, tekstis on 4–5 stiiliviga.	3	Teksti ülesehituses on vastuolud, teksti osades esineb liigendusvigu.
5	Tekst vastab üldjoontes teemale, kuid mõtted on kohati seotud ebaselged.	3	Tekstis on 9–11 õigekirjaviga.	2	Sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis on 5–6 stiiliviga.	2	Teksti ülesehituses on vastuolud, mõni tekstiosa puudub.
1	Tekst vastab üldjoontes teemale, kuid on raskesti mõistetav.	1	Tekstis on üle 11 õigekirjavea.	1	Sõnavara on kohati sobimatu, lausestus algeline, tekstis on rohkem kui 6 stiiliviga.	1	Tekst on vormitu, ülesehitus ebalooiline.

Tekstiloomed

Omaloomingulised tööd kirjeldavas ja jutustavas laadis ning eri žanrites. Tekstiloomed paaris- ja rühmatööna. Alustekstile tuginev kirjutamine. Arutleva teksti loome. Kirjandusteose, filmi või lavastuse arvustuse kirjutamine. Oma arvamuse sõnastamine, põhjendamine ja kaitsmine. Esitatud väidete tõestamine oma kogemuse ja tekstinäidete varal.

Suuline väljendusoskus

Luule-, proosa- või draamateksti esitamine. Esituse eesmärgistamine ja ettevalmistamine. Esitamiseks sobiva tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Diktsiooni jälgimine. Aktiivne ja tõhus kuulamine.

Lisa 48. Ainekava Ettevõtlusõpetus.

Üldalused

Ettevõtlusõpetuse õppe- ja kasvatuseesmärgid

Ettevõtlusõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) oskab püstitada eesmärgi, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
- 2) arendab enda loovust;
- 3) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot, tõlgendab ja esitab neis allikates sisalduvat infot;
- 4) suhtub vastutustundlikult elukeskkonda;
- 5) saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonnas;
- 6) mõistab ettevõtja, juhi ja töötaja rolle ning vastutust;
- 7) oskab näha ettevõtlust isikliku karjäärivõimalusena, on positiivse hoiakuga ettevõtluse ja ettevõtja suhtes.

Õppeaine kirjeldus

Ettevõtlusõpetuse teemasid käsitletakse igapäevaeluga seostatult. Aine õppimine toimub läbi praktiliste tegevuste ja loovust ning kriitilise mõtlemise oskust arendavate ülesannete lahendamise. Praktilised tööd on konkreetse üksikteema või materjali kohta. Iseseisvateks tegevusteks on projektid, kodused ülesanded, klassi- ja arvutitööd. Õppes on olulisel kohal aktiivõppemeetodid nagu arutelud, juhtumianalüüsid, rollimängud, projektid ja õppekäigud, kohalike ettevõtete külastused, kohtumised ettevõtjatega, ettevõtlike lapsevanematega ja vabatahtlik tegevus kodukohas. Ettevõtlusõpetus annab ülevaate ettevõtte toimimisest ja ettevõtluse tähtsusest ühiskonnas. Ettevõtlusõpetus aitab paremini mõista inimtegevuse ja keskkonna vastastikuseid seoseid, ressursside nappust. Ettevõtlusõpetus kujundab õpilastes arusaamist, et vastutus ühiskonna jätkusuutliku arengu tagamiseks on nii üksikisikul kui ka ettevõtte tasandil. Ettevõtlusõpetuse kaudu suunatakse õpilast mõistma, et nii isikliku ettevõtlikkuse kujundamiseks kui ettevõtluse edendamiseks tehtavad otsused peavad lähtuma loodus- ja elukeskkonna säästmise vajadusest. Õpilased saavad teavet erinevatele elukutsetele esitatavate nõuete kohta, tutvuvad töötaja ja ettevõtja (tööandja) rollidega, õpivad hindama oma oskusi, soove, arenguvajadusi ning -võimalusi. Õpilastes arendatakse ettevõtlikku ja keskkonda väärtustavat eluhoiakut, probleemide lahendamise ja uurimise oskusi ning juhtimise ja meeskonnatöö oskusi, algelisi finantsoskusi, digipädevusi. Õppes pööratakse suurt tähelepanu õpimotivatsiooni arendamisele, seostades õpet igapäevaelu ja kohaliku ettevõtlusega.

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse üldpädevustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) toetatakse õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;

- 3) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 4) laiendatakse õpikeskkonda: vanematega seotud ja kaugemad ettevõtted, arvutiklass, aula jne;
- 5) võimaldatakse saada ülevaade erinevatest ettevõtetest;
- 6) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid: projektid, teemapäevade ja –nädalate korraldamine, rollimängud, arutelud, väitlused, probleemülesannete lahendamine jms;
- 7) luuakse tingimused ettevõtliku ja algatusvõimet omava noore kujunemiseks.

Ettevõtlusõpetuse ainekava

Ettevõtlus ja tarbimine

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: 1) mõistab, et ettevõtlikkus ja kasumisoov innustavad tegelema ettevõtlusega ja võtma äririske; 2) teab ressursside, tööjõu, kapitali ja loodusvarade vajalikkust ettevõtte tegutsemisel; 3) mõistab, et ressursside nappuse tõttu pole võimalik saada kõiki kaupu ja teenuseid, mistõttu tuleb teha valikuid; 4) selgitab, mis vahe on tootel ja teenusel; teab tulemusliku meeskonnatöö kavandamise põhimõtteid. 5) analüüsib enda isiksust;	Turumajandus ehk vaba ettevõtluse süsteem. Ressursside nappus, eraomand, konkurents, ettevõtlikkus, kasumi motiveeriv roll ettevõtluses. Eesmärkide püstitamine, planeerimine. Ettevõtlikkus, ettevõtjate roll majanduses. Ettevõtja, ettevõtte. Ettevõtja kohustused, riskid, vastutus, kasum. Kohalik ettevõtlus. Tarbija vajadused ja tootmise eesmärgid: Mida? Kuidas? Kellele? Toode ja teenus. Ettevõtte ressursid: algkapital, investeerimine. Konkurendid ja partnerid. Praktilised tööd ja iseseisvad tegevused: erinevatel projektidel osalemine, teemapäevade ettevalmistamine ja läbiviimine. Tutvumine kohalike ettevõtjate pakutavate toodete ja teenustega. Arutlusteemad: Ettevõtjale vajalikud sikuomadused ja oskused. Enda ja kaaslaste ettevõtlikkuse hindamise võimalused. Meeskonnatöö väärtustamine

Tootmine, turundus, tööjõud

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: 1) selgitab nõudluse ja pakkumise mõju hinna kujunemisele turul; 2) teab tarbija õigusi ja kohustusi;	Tarbija vajadused, nõudlus, pakkumine. Tarbija õigused ja kohustused. Tootmine, kvaliteet ja omahind. Innovatsioon ja keskkonnasäästlikkus ettevõtluse arengu toetajana.

3) rakendab lihtsamaid müügivõtteid ja reklaamib oma tooteid või teenuseid koolipuhvetis; 4) arvutab toote tootmise kulud ja tulud;	Turundus. Toote omadused ja tootearendus vastavalt kliendi vajadustele ja ettevõtte võimalustele. Reklaam, selle levitamine ja mõju. Reklaamile esitatavad nõuded. Müügikoha valik ja kujundus. Tulud, kulud, maksud, kasum, kahjum, eelarve, tootmiskulud, müügitulu. Palk. Praktilised tööd ja iseseisvad tegevused: Oma toote tutvustus ja müümine. Müügiväidete koostamine. Reklaamide koostamine. Toote või teenuse omahinna ja müügihinna ja kasumi arvutamine
--	--

Juhtimine, meeskonnatöö ja ärieetika

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: 1) teab, mida tähendab vastutustundlik ettevõtetus; 2) hindab äriotsuste eetilistust ning kirjeldab nende mõju ühiskonnale ja looduskeskkonnale	Juhtimine ja tööjaotus, Meeskonna motiveerimine, kontrollimine, vastutamine. Projektitöö. Ajakasutus. Praktilised tööd ja iseseisvad tegevused: Enda ajaplaani koostamine nädalaks, ülekooliliste ürituste korraldamine. Meeskonnatöö projektis osalemisel. Arutlusteemad: Meeskonnatöö väärtustamine. Töötaja kui tööandja üks põhilisi ressursse. Erinevad juhtumid edu saavutamisel ja ebaõnnestumistega toimetulek, nende analüüs ja neist õppimine. Vastutus looduskeskkonna, tarbija, ühiskonna ja ettevõtte omanike ees.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega arvestatud või mittearvestatud

Valikaine maht 1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas

Valikaine ainekava

Lisa 49. Eesti kõnekeel (I kooliaste) RÕK

I. Õppe- ja kasvatuseesmärgid I. kooliastmel

Algkooli lõpuks õpilane:

- 1) oskab suhelda lihtsates suhtlusolukordades (nt dialoog, keelemäng, laulumäng, riimid, salmid, fraasid, jutukesed jms);
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse kirjeldamiseks;
- 3) suudab õpitud sõnavara piires rääkida kodust, perekonnast, sõbrast, oskustest, koolitarvetest; kõige eelneva kohta küsimusi esitada;
- 4) vastab küsimustele õpitud temaatika piires;
- 5) oskab pildi järgi jutustada;
- 6) annab teavet enda ja kaaslaste kohta õpitud sõnavara piires;
- 7) oskab kasutada kõneetiketti, osates tarvitada tähtsamaid viisakufraase, teadvustades nende tähtsust;
- 8) suhtub positiivselt eesti keele õppimisesse;
- 9) väärtustab eesti keele oskust ja on motiveeritud eesti keelt õppima.

II. Õppeaine kirjeldus

Kõnearendus on laste kõne ja kõnelise suhtlemise sihipärane arendamine. Kõnearenduse eesmärgiks on laiendada keelevahendite valdamist (sõnavara, lausemallid) ja nende tegutsemise oskust: tegeldakse sõnade, lausete, tekstiga, hääldamisega, nii kuulamise (täheenduse mõistmisega), kui ka kõnelemisega. Õpetaja kasutab kõnearenduseks ka igapäevaelu situatsioone, olles seejuures ise hea suhtlejana eeskujuks. Laps õpib küsima, selgitama, kirjeldama, et midagi teada saada või teistele midagi edasi öelda. Eesti keele õppimisel on vaja pöörata tähelepanu hääldamisele. Õpetaja jälgib, kuidas laps hääldab häälikuid üksikult, silbis, sõnas, vestluses, jutustamisel. Õige hääldamine sisaldab ka sõna silbistruktuuri, sõnarõhu ja sõnavälte eesti keele vastavat hääldust. Õpetaja jälgib ka, kuidas laps kasutab intonatsiooni (mis sõnu lauses rõhutab ja kas varieerib intonatsiooni - küsiv, nõudlik, imestav jne).

III.Temaatiline planeerimine

Õppesisu	Õpitulemused
MINA: Kõneetikett. Tervitamine, hüvasti jätmine. Enesetutvustamine ning kirjeldamine. Inimese välimus ja iseloom. Kehaosad. Lemmiktegevused. Elukutsed.	Õpilane annab teavet enda ja kaaslaste kohta õpitud sõnavara piires.
MINU PERE: Pereliikmed, sugulased. Kodukoht. Lihtsad tegevused kodus ning nende tegevustega seotud vahendid. Kodu eluruumide nimetamine. Aadress, maja, korter, aed, õu, hooned.	Õpilane kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma lähiümbruse kirjeldamiseks.
MINA JA ELUKESKKOND: Koolipäev, sõbrad, õpetajad, õppeained, kooliruumid, õppevahendid, koolivaheajad, tegevused koolis.	Õpilane oskab rääkida õppimisest, koolist, tundidest, oma tegevustest koolis.
MINA JA OLME: Koduloomade ja metsloomade nimed. Toitude nimetused. Igapäevane tegevus. Liiklusvahendid. Riietus, riietuse kirjeldamine värvide järgi, nimetamine ja omadused (suur, väike, pikk, lühike jne). Kellaaeg.	Õpilane vastab lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses ning oskab esitada lühikesi küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires.
MINU KODUMAA: Eesti: riigi ja rahvuslikud sümbolid. Pealinn. Suuremad linnad, saared, lähiümbruse vaatamisväärsused.	Õpilane teab Eesti riigi ja rahvuslikke sümboleid; oskab jutustada Eesti kohta.
MINA JA PUHKUS: Reisimine. Ilm. Huvialad, mängud, sport, muusika, raamatud.	Õpilane oskab suhelda lihtsates suhtlusolukordades (nt dialoog, keelemäng, laulumäng, fraasid, jms)

IV Eesti keele kui teise keele õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

Õppesisu	Õpitulemused
MINA: Kõneetikett. Tervitamine, hüvasti jätmine. Enesetutvustamine ning kirjeldamine. Inimese välimus ja iseloom. Kehaosad. Lemmiktegevused. Elukutsed.	- oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust. - saab hakkama õpitud sõnavara ja lausemallide piires lihtsate dialoogidega.
MINA JA ELUKESKKOND: : Koolipäev, sõbrad, õpetajad, õppeained, kooliruumid, õppevahendid, koolivaheajad, tegevused koolis.	oskab arusaadava hääldusega selgelt lugeda ja rääkida ning jõukohast teksti ümber jutustada;
MINU PERE: Pereliikmed, sugulased. Kodukoht. Lihtsad tegevused kodus ning nende tegevustega seotud vahendid. Kodu eluruumide nimetamine. Aadress, maja, korter, aed, õu, hooned.	- oskab pildi järgi lühidalt jutustada; - oskab loetu, kuulatu, nähtu põhjal küsimustele vastata;
MINA JA OLME: Koduloomade ja metsloomade nimed. Toitude nimetused. Igapäevane tegevus. Liiklusvahendid. Riietus, riietuse kirjeldamine värvide järgi, nimetamine ja omadused (suur, väike, pikk, lühike jne). Kellaaeg.	- oskab pildi järgi lühidalt jutustada; - saab hakkama õpitud sõnavara ja lausemallide piires lihtsate dialoogidega.
MINU KODUMAA: Eesti: riigi ja rahvuslikud sümbolid. Pealinn. Suuremad linnad, saared, lähiümbruse vaatamisväärsused	- on omandanud esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist; - oskab pildi järgi lühidalt jutustada; - oskab arusaadava hääldusega selgelt lugeda ja rääkida ning jõukohast teksti ümber jutustada;
MINA JA PUHKUS: Reisimine. Ilm. Huvialad, mängud, sport, muusika, raamatud.	- oskab loetu, kuulatu, nähtu põhjal küsimustele vastata; - on omandanud esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist; - suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavatel teemal, kuid võib vajada abi.

Lisa 49.1 Kõne eesti keel (LÕK)

I. Kõne eesti keele õppe- ja kasvatuseesmärgid 3.–4. klassis

3. – 4. klassi lõpuks õpilane:

- 1) Oskab eestikeelset kõnet kuulata, ise kõnelda.
- 2) Õpib kuulama, jälgima, korraldusi mõistma ja täitma, tuttavas dialoogis osalema.
- 3) Kasutab kompensatoorseid strateegiaid: üleküsimine, uuesti alustamine, mitteverbaalsed väljendusvahendid (miimika, žestid, imiteerimine).
- 4) Kasutab situatsioonile väit-, küsi- ja käsklauseid õpitud mallide ulatuses (lauses 3–5 sõna).
- 5) Moodustab lauseid tegevuste, piltide ja skeemide abil, kasutama viisakusväljendeid, vastama dialoogi repliigile, alustama lihtsamat dialoogi oma tarvete rahuldamiseks.

II. Õppeaine kirjeldus kooliastmeti 3.-4. klass

Õpitakse kuulama, jälgima, korraldusi mõistma ja täitma, tuttavas dialoogis osalema.

Kõnelemisoskuse arendamiseks julgustab õpetaja õpilasi küsima, täpsustama ja kehakeelt kasutama. Õpitakse tegevuste ja näitvahendite abil lauseid moodustama ning viisakusväljendeid kasutama. Tähtsaim on igakülgset ja jõukohaselt suulist eneseväljendusoskust arendada.

III. Temaatiline planeerimine

3. klass, kokku 35 tundi

Õppesisu	Õpitulemused
Peatükk: MINA	
Nimi, vanus, sugu, aadress. Saame tuttavaks.	Õpilane oskab ennast esitleda, rääkida oma harrastustest.
Peatükk: MINU PERE	
Perekonnaliikmed. Sugulased	Õpilane vastab lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses.
Peatükk: MINA JA ELUKESKKOND	
Kool, klass: koolitarbed. Meie klass. Minu kool.	Õpilane oskab rääkida õppimisest, koolist, tundidest, kodust (5 lauset).

Kodu: maja, tuba, mööbel.	
Peatükk: MINA JA OLME	
Liiklusvahendid (auto, buss, rong, lennuk, valgusfoor).	Õpilane 1) vastab lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses; 2) oskab esitada lühikesi küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires.
Peatükk: MINU KODUMAA	
Eesti: riigi ja rahvuslikud sümbolid. Suuremad linnad, saared, lähiümbruse vaatamisväärsused.	Õpilane 1) teab Eesti riigi ja rahvuslikke sümboleid; 2) oskab tutvustada Narva linna (5 lauset); 3) oskab jutustada Eesti kohta (5 lauset).
Peatükk: MINA JA PUHKUS	
Igapäevased toimingud. Aastaajad ja pühad.	Õpilane oskab esitada lühikesi küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires.
Keeleteadmised	
Rääkimine. Lihtsate lausete koostamine mudelite järgi ja kasutamine kõnes. Lihtsatele küsimustele vastamine õpitu piires. Lühikeste küsimuste esitamine õpitud sõnavara ja lausemallide piires.	Kasutab suhtluses õpitud sõnu, väljendeid ja lihtsaid lauseid oma elementaarsete vajaduste väljendamiseks;
Suhtlemine. - Tervitamine ja hüvastijätt; - Enda tutvustamine (nimi ja perekonnanimi, ma olen õpilane jne); - Tänamine ja palumine.	

4. klass, kokku 35 tundi

Õppesisu	Õpitulemused
Peatükk: MINA	
Enesetutvustus.	Õpilane oskab ennast esitleda, rääkida oma harrastustest.
Peatükk: MINU PERE	
Pereliikmed (sh tädi, onu).	Õpilane

	1) oskab vastata lihtsamatele küsimustele õpitud teemadel; 2) osaleb dialoogis õpitud sõnavara ja lausemallide põhjal;
Peatükk: MINA JA ELUKESKKOND	
Ilm.	Õpilane oskab rääkida rääkida ilmast (5 lauset).
Peatükk: MINA JA TÖÖ	
Koolipäev. Õppeained.	Õpilane 1) vastab lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses; 2) oskab esitada lühikesi küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires.
Peatükk: MINU KODUMAA	
Eestima kui kodumaa. Pealinn; riiklikud ja rahvuslikud sümbolid.	Õpilane 1) teab Eesti riigi ja rahvuslikke sümboleid; 2) oskab jutustada Eesti kohta (5 lauset).
Peatükk: MINA JA PUHKUS	
Igapäevased toimingud. Huvialad. Meelistegevused.	Õpilane oskab esitada lühikesi küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires.
Keeleteadmised	
Rääkimine. Lihtsate lausete koostamine mudelite järgi ja kasutamine kõnes (4-5 lauset). Lihtsatele küsimustele vastamine õpitu piires. Lühikeste küsimuste esitamine õpitud sõnavara ja lausemallide piires.	Kasutab suhtluses õpitud sõnu, väljendeid ja lihtsaid lauseid oma elementaarsete vajaduste väljendamiseks; Osaleb dialoogis elementaarsetel isiklikel teemadel, kasutades õpitud sõnavara ja lausemalle.
Suhtlemine. - Tervitamine ja hüvastijätt; - Enda tutvustamine (nimi ja perekonnanimi, ma olen õpilane jne); - Tänamine ja palumine.	

Lisa 50. Ainekava Häälikuhäädus.

Aine eesmärk:

Kõnekuulmise kujunemine ja arendamine, analüsaatoritevaheliste tinglike seoste loomine suulise kõne tajumiseks. Kuulmiskomponendi tugevdamine ümbritsevate inimeste kõne kuulumis-visuaalses kompleksis tajumises. Verbaalse suhtluse vahendite valdamine kui sotsiaalse kohanemise üks olulisemaid tegureid.

Aine eesmärgid.

Hariduslik:

- kuulmisfunktsiooni kahjustuse seisundi selgitamiseks ning tonaalse ja kõne kuulmise reservi väljaselgitamiseks;
- arendada kuulmis- ja kõnepuudega õpilaste jääk- ja vähenenud kuulumist;
- parandada kuulmis-visuaalse taju ja kõne produtseerimise baasil suhtlemisoskust;
- õpetada eristama, ära tundma ja kõrva järgi ära tundma sõnu, fraase ja väljendeid, dialoogilist ja monoloogilist laadi tekste;
- julgustada õpilasi sihikindlalt hääldama väljatöötavat kõnematerjali selgelt, üsna loomulikult, normaalsele lähenevas tempos, realiseerides kujunenud kõne kõla ja rütmilis-intonatsioonilise struktuuri taasesitamise oskusi;
- Rikastage ja tugevdage õpilaste sõnavara.

Arendav:

- arendada polüsensoorset baasi õpilaste kõne tajumiseks ja produtseerimiseks;
- aktiveerida kuulmispuudega laste vaimseid ja individuaalseid iseärasusi, et suurendada kognitiivset huvi ja vaimset aktiivsust.

Kasvatuslik:

- aidata kaasa kuulmispuudega õpilaste suhtlemisvajaduste arendamisele, arvestades nende piiratud individuaalseid füsioloogilisi võimeid;
- aidata kaasa enesearengu ja eneserefleksiooni võimete kujunemisele.

korrektsioon:

- kuulmistaju arendamine sõnade, fraaside, tekstide baasil;
- kõnematerjali teadliku taju arendamine;
- kõne häälduspoole parandamine;
- fraaside kuulmis-visuaalse tajumise oskuste tugevdamine;
- sõnavara laiendamine;
- tingimuste loomine õpilaste verbaalseks suhtlemiseks

Planeeritud õpitulemused.

Isikustatud tulemused:

kuulmispuudega lapse positiivse hoiaku kujundamine endasse, teistesse inimestesse, ümbritsevasse maailma, laste suhtlemis- ja sotsiaalse kompetentsuse kujundamine;

- kurdis lapses positiivse enesetunde kujundamine - kindlustunne oma võimete vastu;
- lapse enesehinnangu, oma õiguste ja vabaduste teadvustamise kujundamine;
- laste sotsiaalsete oskuste kujundamine: erinevate konfliktiolukordade lahendamise viiside valdamine, läbirääkimisoskus, järjestuse järgimine, uute kontaktide loomine;
- paigaldamine ohutule ja tervislikule eluviisile.

lapse enesehinnangu kujundamine, oma õiguste ja vabaduste teadvustamine;

- laste sotsiaalsete oskuste kujundamine: erinevate konfliktiolukordade lahendamise viiside valdamine, läbirääkimisoskus, uute kontaktide loomine;
- ohutud ja tervislikud eluviisid.

Metasubjekti tulemused:

- teadmiste valdamine suulise kõne tajumise ja reprodutseerimise protsessis osalevate peamiste analüsaatorite kohta;
- enesekontrolli põhitehnikate valdamine (erinevate analüsaatorite baasil);

- oskus mõista õppetegevuse edu/ebaõnnestumise põhjuseid;
- oskus kasutada teksti lugemisel ülaindeksiga ortoetilisi märke;
- teistele arusaadava monoloogi ja dialoogi valdamine,

Hindamiskriteeriumid.

Õnnestumise määrab õpilase suhtumine õppimisse, töökus (hoolsus) õpetaja ülesannete täitmisel, edasijõudmine (dünaamika) kujunenud teadmiste, oskuste ja vilumuste kasutamisel.

1. Teha kindlaks, kuidas õpilane valdab ümbritsevate inimeste suulise ja suulis-visuaalse kõne tajumise võimet.
2. Õpilase oskus iseseisvalt hinnata oma tegevuse tulemust, kontrollida ennast, leida ja parandada oma vigu.
3. Õpilase sõnavara laienemine.
4. Vaimseid protsesside - mälu, tähelepanu, vaimne aktiivsus - areng.
5. Õpilase motiveeritus saavutada edu.

Hindamisvormide valikul arvestab õpetaja iga õpilase individuaalseid iseärasusi

Põhinõuded õpilaste oskustele:

9. klassi lõpuks peavad õpilased oskama:

- arendada oma kõnekuulmist
- võtta ISA-ga vabalt vastu igapäevast kõnekeelt
- õpilaste õppetegevusega seotud materjalid, mis tahes looduslähedastes tingimustes, õpetaja ja seltsimeeste häälega, tajub tekste kuni 2 m kauguselt.

Tajub telesaadetes/ helisalvestisel olevat teavet.

Häälduse kujunemine

Rääkida selgelt, piisavalt loomulikult ja ilmekalt, normaalse kõrguse, tugevuse, tämbriga. Jälgida iseseisvas kõnes normaalset tempot. Eristada lausungi erinevaid emotsionaalseid varjundeid. Hääldada sõnu sujuvalt, rõhutades õigeid kohti ja järgida ortopeediliste reegleid. Häälda sõnu ladusalt

ja süntagmadeks jagamine, loogilise ja süntagmaatilise rõhu esiletõstmine. Teada ja järgida õigekirjareegleid. Viia läbi erinevate enesekontrolli häälduse aspekte.

I tase.

1 klass-35 tundi	2 klass-35 tundi	3 klass-35 tundi	4 klass-35 tundi
1. Töö häälega.-4 tundi Võimalus rääkida valjult, vaikselt, sosinal, muuta hääle tugevust sõltuvalt kaugusest vestluspartneriga, ruumi suurusest jne. 2. Töö kõnehingamisega.-4 tundi Oskus hääldada sõnu 2-3 silbiga. 3. Töö häälikutega - 27 tundi. a) Vokaalhäälikud.-10 tundi b) Kaashäälikud.-17 tundi	1. Töö häälega-4 tundi. Võimalus rääkida valjult, vaikselt, sosinal, muuta hääle tugevust sõltuvalt kaugusest vestluspartneriga, ruumi suurusest jne. 2. Töö kõnehingamisega - 4 tundi. Oskus hääldada sõnu 2-8 silbiga. 3. Töö häälikutega-22 tundi. a) Vokaalhäälikud.Diftongid.-10 tundi Artikulasioonis seotud häälikute diferentseeritud hääldus; b) Kaashäälikud - 12 tundi. 4. Töö loogiliste rõhkudega-5 tundi.	1. Töö häälega-4 tundi. Võimalus muuta hääle tugevust seoses loogilise rõhuga. 2. Töö kõnehingamisega - 4 tundi. Võimalus hääldada ühe hingetõmbega 10 silbi fraase. Võimalus jaotada hingamispause pikkade fraaside hääldamisel vastavalt õpetaja juhiste. 3. Töö häälikutega. a) Vokaalhelid Diftongid-8 tundi. Helide diferentseeritud hääldus: b) Kaashäälikud - 16 tundi. Tugevad ja pehmed kaashäälikud 4. Töö ortopeediaga-3 tundi. Võimalus sõnu ortopeediliselt õigesti hääldada, juhindudes ülaindeksitest.	1. Töö häälega-4 tundi. Treeningharjutused ja tavahäälest kõrvalekallete korrigeerimine. 2. Töö kõnehingamisega - 4 tundi. Võimalus iseseisvalt reguleerida kõnes hingamist, tehes pause vastavalt semantilisele ühendusele. 3. Töö kõnetempo kallal - 2 tundi. Harjutused kõnekeeles levinumate sõnade ja fraaside hääldustempo kiirendamiseks. 4. Töö häälikutega - 19 tundi. a) täishäälikud. Materjali koondamine häälikute jagamise kohta vokaalideks ja kaashäälikuteks. b) Konsonandid. - vilistamine-sisin (s, s, c) - susisevad helid (w, w, h)

			- hääletu kaashäälik (x) -häälsed kaashäälikud (b, d, d) - kaashäälikute kombinatsioonid (st. sk, shk, pr) 5. Töö ortopeedia-3. Võimalus sõnu ortopeediliselt õigesti hääldada, juhindudes ülaindeksitest. 6. Töö loogilise rõhu kallal-3. Oskus jälgida küsimustes ja vastustes loogilist rõhku.
--	--	--	---

Õpilaste oskuste põhinõuded kuulmise ja kõne arendamine.

Esimese etapi lõpuks suudab õpilane:

- tajub kõrva järgi individuaalsete kuuldeaparaatide abil ja ilma nendeta igapäevase vestlusliku iseloomuga ja õpilaste õppetegevusega seotud kõnematerjali (sõnad, fraasid, tähenduselt tuttavad fraasid).
- tajub kõrva järgi üldainete õppimisega seotud kõnet.
- tajub kõrva järgi individuaalsete kuuldeaparaatidega tekste (5-7 lihtlausest), mille sisu on laste kogemuslähedane.
- hääldab koos ühel väljahingamisel rida silpe, sõnu, fraase ja fraase 4–6 silbiga, tuues esile hingamispausidega süntagmad; (konjugeeritud, imiteerides).
- muudab hääle kõrgust ja tugevust seoses sõnarõhuga, oma hääle tugevust ja kõrgust (imateerides ja suvaliselt). Muudab hääle kõrgust ja tugevust seoses jutustava ja küsiva intonatsiooniga.
- fikseerib õige häälduse sõnades kõnehelid ja nende kombinatsioonid.

II tase.

5 klass-35 tundi	6 klass-35 tundi	7 klass-35 tundi	8 klass-35 tundi
<u>-Vokaalhelid 4t.</u> (a,o,y,и,э,ы). Materjali koondamine häälikute jagamise kohta vokaalideks ja kaashäälikuteks. <u>Kaashäälikud. -10t.</u> Helid с,з,ш,ж,ц,ч. Helid п,б,т,д,к,г. Helid м,н,п,б,д,т. Helid с, т, ц. Helid ш,т,ч. Helid с,ш,з,ж,ц,ч,щ. Pehmed kaashäälikud. Konsonantide kombinatsioon. <u>Sõnarõhk -2t.</u> <u>Häälusreeglid.-12t.</u> Häälusreeglid «О». Häälelised kaashäälikud sõnade lõpus ja hääletute kaashäälikute ees.	Kõne helid. -16t. <u>Vokaalhelid -5 t.</u> Heli «А». Heli «О». Heli «У». Heli «Э». Heli «І». Diferentseerimine «а-о»; «э-ы». <u>Kaashäälikud -11t.</u> Helid «Ф-В». Helid «С-З». Helid «Ш-Ж». Helid «П – Б». Helid «Т – Д». Helid «К – Г». Helid «С-Ш». Helid «З-Ж». Helid «Ц-Ч». Helid «Ц – С». Helid «Ч-Ш.» Helid «Ц – Т». Helid «Т-Ч». Kõvad ja pehmed kaashäälikud. Helid «Т- ТЬ», «Д – ДЬ», «Н-НЬ». Helid «Г-ГЬ». «К-КЬ». «Х-ХЬ.» Sõnarõhk.-3t. Häälusreeglid. -5t. Häälelised kaashäälikud sõnade lõpus ja hääletute kaashäälikute ees.	Kõne helid. -16t. <u>Vokaalhelid -5 t.</u> Heli «А». Heli «О». Heli«У». Heli « Э». Heli «І». Diferentseerimine «а-о»; « э-ы». <u>Kaashäälikud -11t.</u> Helid «Ф-В». Helid «С-З». Helid «Ш-Ж». Helid «П – Б». Helid «Т – Д». Helid «К – Г». Helid «С-Ш». Helid «З-Ж». Helid «Ц-Ч». Helid «Ц – С». Helid «Ч-Ш». Helid « Ц – Т». Helid « Т-Ч». Kõvad ja pehmed kaashäälikud. Helid «П-ПЬ», «Б-БЬ», «Ф-ФЬ», «С-СЬ», «В-ВЬ», «З-ЗЬ», «М-МЬ», «Р-РЬ», «Л-ЛЬ». Sõnarõhk.-3t. Häälusreeglid. Слитность. Пауза.-5t. Häälelised kaashäälikud sõnade lõpus ja hääletute kaashäälikute ees.	<u>Vokaalhelid -4t.</u> (a,o,y,и,э,ы). Helide häälikuteks ja konsonantideks jaotamise materjali kinnistamine. <u>Kaashäälikud -10t.</u> Helid «с,з,ш,ж,ц,ч». Helid «п,б,т,д,к,г». Helid «м,н,п,б,д,т». Helid « с, т, ц». Helid «ш,т,ч». Helid «с,ш,з,ж,ц,ч,щ». Pehmed kaashäälikud. Konsonantide kombinatsioon. <u>Sõnarõhk.-2 t.</u> <u>Häälusreeglid.-12t.</u> Häälusreeglid «О». Häälelised kaashäälikud sõnade lõpus ja hääletute kaashäälikute ees.

Häälelised kaashäälikud enne hääletuid kaashäälikuid. Kahekordsed kaashäälikud. Sõnade hääldus «кого, чего» ja sõnalõpud «ого, его». Lõpudega tegusõnade hääldus. «–ТЬСЯ, -ТСЯ, -ТС» <u>Hääl.Lause põhisõnad.-2t.</u> <u>Kõne hingamine. Kõne tempo. -3 t.</u> <u>Ilmekas lugemine.-2 t.</u>	Täishäälik sõnas ilma stressita. (Безударный гласный О.) Sõnalõpud «ОГО, -ЕГО». (Окончания –ОГО, -ЕГО). Kahekordsed kaashäälikud. Lõpudega tegusõnade hääldus. «–ТЬСЯ, -ТСЯ, -ТС» Hääldamatud kaashäälikud sõnades. Loogiline rõhk lauses. -3t. Kõne tempo. -4t. Ilmekas lugemine. -4t.	Täishäälik sõnas ilma stressita.(Безударный гласный О). Sõnalõpud «ОГО, -ЕГО». (Окончания –ОГО, -ЕГО.) Kahekordsed kaashäälikud. Lõpudega tegusõnade hääldus. «–ТЬСЯ, -ТСЯ, -ТС» Hääldamatud kaashäälikud sõnades. Loogiline rõhk lauses. -3t. Kõne tempo. -4t. Ilmekas lugemine.-4t.	Kahekordsed kaashäälikud. Sõnade hääldus «кого, чего» ja sõnalõpud «ого, его». Lõpudega tegusõnade hääldus. «–ТЬСЯ, -ТСЯ, -ТС» <u>Hääl.Lause põhisõnad.-2t.</u> <u>Kõne hingamine. Kõne tempo. -3 t.</u> <u>Ilmekas lugemine.- 2 t.</u>
--	---	---	--

Õpilaste oskuste põhinõuded kuulmise ja kõne arendamine.

Teise etapi lõpuks on õpilasel võimalus õppida:

1. Kõnehingamine.

Süntagmade õige valik hingamispauside abil iseseisvas kõnes.

2. Hääl.

Loogilise rõhu järgimine dialoogis.

3. Helid ja nende kombinatsioonid.

Hääldage iseseisvas kõnes õigesti helisid ja nende kombinatsioone

4. Sõna.

Kõnes õige häälduse järgimine vastavalt algõppes uuritud sõnade hääldusnormidele klassid.

5. Fraas.

6. Mõõdukalt ladusa kõnetempo oskuste kinnistamine. Luuletuse ilmeka peast lugemine, katkend kunstilisest proosast.

Väljendamine lugemisel oma suhtumise loetavasse intonatsiooni abil (luuletus, katkend kunstilisest proosast).

Õpilasel on võimalus õppida:

- valdama iseseisvat grammatiliselt õiget fraasikõnet ja ühiskonnas suhtlemisoskust.

III tase.

9 klass-35 tuhat

10 klass -0

11 klass -0

9 klass -35 t.

Kõne helid. -10 t.

Vokaalhelid. Vokaalide eristamine. -4 t.

Heliautomaatika.

«А,о,у». «А,и,ы». «И,ы».

<u>Kaashäälikud. -6 t.</u>

Diferentseerimine «м-п», «м-б», «н-т», «н-д»; -2 t.

Diferentseerimine (с-ш, з-ж, с-ц, ш-ч) (ц-с, ч-ш) (ц-т, х-т). -2t.
--

Konsonantide kombinatsioon. -2 t.

Sõnarõhk. -2 t.

Sõnade hääldusreeglid. -8 t.

loogiline rõhuasetus- 4 t.

Kõne tempo. -4 t.

Ilmekas lugemine. -7 t.

9. klassi lõpus õpilane oskab:

- Rääkige selgelt, üsna loomulikult ja ilmekalt, normaalse kõrguse, tugevuse ja tämbriga häälega, kasutage adekvaatselt kõnega kaasnevaid mittekõnelisi suhtlusvahendeid (väljendav näoilme, poosid, plastilisus) (kõneetiketi raames);
- iseseisvas kõnes ja kulutatud kõnematerjali reprodutseerimisel jälgida normaalset tempot, edastada lausungi erinevaid emotsionaalseid varjundeid, hääldada sõnu koos, rõhuga, mõistes helikompositsiooni taasesitamise võimet ja järgides ortoetilisi reegleid;
- hääldage fraase koos ja jagades süntagmadeks, tuues esile loogilise rõhu, jälgides võimalikult palju fraaside meloodiakontuuri.
- teostada enesekontrolli häälduse erinevate aspektide üle.
- oskama ühiskonnas suhelda eakaaslaste ja täiskasvanutega.

Häälkkõne õpetus.

Õppeaine korraldusvorm on individuaaltund.

10 klass-35t.	11 klass -35 t.
<u>Õige häälduse kujundamine.</u> 1. <u>Töötage kõne hingamisega.</u> Silpide ridade pidev hääldus; 10-15 silbilised sõnad ja fraasid.	<u>Õige häälduse kujundamine.</u> 1. <u>Töötage kõne hingamisega.</u> Silpide ridade pidev hääldus; 10-15 silbilised sõnad ja fraasid.

<u>2. Töötage häälega.</u> Võimalus muuta hääle helitugevust, tämbrit, kõrgust ja tugevust. 3. Töö helihääluse kallal. Häälda õigesti häälikuid, nende kombinatsioone erinevates positsioonides, erista häälikuid silpides ja sõnades. 4. Töö kõnega (rõhk, intonatsioon). Sõnade häälendus on pidev, normaalsel häälel, rõhutades. Fraaside hääldamine loomuliku tempoga. Loogilise rõhu järgimine, igat tüüpi intonatsioon tekstis. Kuulmistaju arendamine. 1. Akadeemiliste distsipliinide õppega seotud kõnematerjali kuulamine. Õppematerjal vene keele, kirjanduse, ühiskonnateaduste, inimeseõpetuse kohta. 2. Igapäevase vestlusliku iseloomuga ja õppetegevuse korraldamisega seotud kõnematerjali kuulamine järgmistel teemadel: "Suvepuhkus", "Täna Eestis", "Minu sõber", "Koolielu", "Hooajalised muutused looduses "; "Haiglas", "Telefoniga rääkimine", "Teatris", "Ajaleheartikkel", "Muuseumis", "Uusaasta", "Uusaastapuhkus", "Taotlused ja juhised", "Sotsiaalsõrgustikud", "Reisimine mööda Eestimaad", "Elukutsed, mida valime", "Minu plaanid suvepuhkuseks". 3. Töö tekstiga.	<u>2. Töötage häälega.</u> Võimalus muuta hääle helitugevust, tämbrit, kõrgust ja tugevust. 3. Töö helihääluse kallal. Häälda õigesti häälikuid, nende kombinatsioone erinevates positsioonides, erista häälikuid silpides ja sõnades. 4. Töö kõnega (rõhk, intonatsioon). Sõnade häälendus on pidev, normaalsel häälel, rõhutades. Fraaside hääldamine loomuliku tempoga. Loogilise rõhu järgimine, igat tüüpi intonatsioon tekstis. Kuulmistaju arendamine. 1. Akadeemiliste distsipliinide õppega seotud kõnematerjali kuulamine. Õppematerjal vene keele, kirjanduse, ühiskonnateaduste, inimeseõpetuse kohta. 2. Igapäevase vestlusliku iseloomuga ja õppetegevuse korraldamisega seotud kõnematerjali kuulamine järgmistel teemadel: "Suvepuhkus", "Tervis on peamine rikkus", "Täna Eestis", "Minu sõbrad", "Kool". elu ja mina", "Viisakus ja käitumiskultuur", "Hooajalised muutused looduses"; "Art. Maal", "Inimene ja ühiskond", "Inimene ja loodus", "Telefonivestlus", "Teatris", "Ajaleheartikkel", "Muuseumis", "Uus aasta", "Taotlused ja tellimused", "Sotsiaal võrgustikud", "Reisimine mööda Eestit", "Elukutsed, mida valime". 3. Töö tekstiga.
--	--

Teemakohaste koolituste korraldamise vorm: individuaaltund.

Tunni esimene pool on planeeritud hääldeoskuste kujundamiseks ja teine - kuulmistaju arendamiseks.

11. klassi lõpuks on õpilastel võimalus õppida:

Kõne kuulmise arendamine, tajuma kõrva järgi individuaalsete kuuldeaparaatidega, igapäevase vestlusloomuga kõnematerjali; õpilaste õppetegevusega seotud materjalid, mis tahes looduslähedastes tingimustes, õpetaja ja seltsimeeste häälega tajuda tekste kuni 2 m kauguselt. Tajuge kõrvaga teavet, mis sisaldub helisalvestistes edastatavates peamistes telesaadetes.

Häälduse kujunemine.

Rääkige selgelt, selgelt, piisavalt loomulikult ja ilmekalt, normaalse kõrguse, tugevuse, tämbriga hää. Jälgige iseseisvas kõnes normaalne tempo. Edastage lausungi erinevaid emotsionaalseid varjundeid. Häälda sõnu sujuvalt, stressiga, realiseerides paljunemisoskusi helilooming ja reeglite järgimine. . Teadke ja järgige sõnade hääldusreegleid. Viia läbi erinevate enesekontrolli häälduse aspekte.

Lisa 51 . Ainekava Viipekeel.

Programmi eesmärk on kujundada kurtidel õpilastel teatav viipekeele kirjaoskus ja leksikaalne miinimum kurtide kogukonna vabaks suhtlemiseks.

Programmi ülesehituse põhimõtted:

-paralleelne suulise ja viipekõne arendamine ja parandamine kuulumis- ja kõnepuudega õpilastel, samuti uute tunnetustegevuse, suhtlemise viiside kujundamine.

-toetavad kurtide õpilaste kognitiivse tegevuse ja isiksuse arengut tervikuna.

-soodustab õpilaste varem omandatud teadmiste ja isikliku kogemuse omavahelist seostamist.

Programmi osad.

1.Viipekeele eripära, kultuur ja arengulugu.

Selle osa sisu on - viipekeele mõiste avalikustamine, selle eripära, viipekeele tõlkimise reeglid verbaalseks kõneks ja vastupidi. viipekõne arengulugu. Žestikakõne kasutamine tänapäeva maailmas. Viipekeele tähtsus kuulumispuudega laste arengus ja kasvatuses. Kurtide ajaloo ja kultuuri küsimused. Läbitud materjali kinnistamiseks kasutatakse õpetaja küsimusi, dialoogitüüpe, samuti esseede kaitsmist vanemates klassides.

2. Viipekeele sõnavara kogumine teemade kaupa:

Töö sisuks on õpilaste suhtlustegevuse arendamine ja parandamine, õpilaste viipekeelse sõnavara rikastamine teemade kaupa, harjutused erinevate avalduste mõistmiseks ja aktiivseks kasutamiseks viipekeele abil, dialoogilise ja monoloogilise viipekeele arendamine. Töö käigus kasutatakse harjutusi omandatud teadmiste, oskuste ja võimete kinnistamiseks, sõnade kombinatsioonide ja lihtsate lausete konstrueerimiseks skeemi järgi viipekeele abil. Küsimuste, lugude koostamine ja nende tõlkimine viipekeelde, žestide illustreerimine, dialoogide läbiviimine, viipekeelsete laulude ja etenduste ettevalmistamine, samuti internetist pärit artiklite lugemine ja tõlkimine viipekeelde. Tööks pakume viipekeele sõnamärgistused järgmistel teemadel.

1. Ühissõnad.

Tutvumine žestidega järgmiste sõnade puhul: nimi, perekonnanimi, elukutse, kodu, töö, toit, elada, osta, haige, mõelda, vaadata, seista, istuda, leib, vesi, piim, päike, kuu, Eesti, Euroopa.

2. Asetused, küsimused.

Sõnu tähistavate žestide tundmine: mina, me, sina, ta, tema, minu, sinu, ise, iga, kus, mis tahes, kõik, muu, miks, kes, mis, kuidas, mida, miks. kust, kuhu, kus, kus, kus, kus, kus.

3. Suhtlemine.

Tutvumine kõneviisidega: tere, hüvasti, tere, vestlus, aitäh, hääl, näita, kuulata, žest, tõlkida, öelda, seletada, mõista, vaielda, vaielda, vaielda, naerda, daktüloolikku, kuulmispuudega.

4. Teave.

Tutvumine kõnekeeltega: telefon, ajaleht, ajakiri, raadio, televisioon, video, subtiitrid, film, magnetofon, kõrvaklapid, arvuti. Faks, kell, antenn, loeng, reklaam, teave,

konverents jne.

5. Haridus.

Tutvumine kõnekeelega: kool, instituudi õpetamine, praktika, õppetund, lugemine, kirjutamine, lugemine, keel, vasakule, raamat, vihik, raamatukogu, programm, eksam, diplom, teadus, ajalugu, matemaatika, füüsika jne.

6. Loendamine, aeg.

Tutvumine numbrite žestidega tähistamisega 1-10, ümmarguste kümnete, sadade, kahe- ja mitmekohaliste arvude tähistamisega. Tuhande, miljoni, miljardi, murdarvude viipeline nimetamine. Matemaatiliste märkide väljendamine

žestidega +, -, :, * =. Harjutus matemaatiliste kõnežestide kinnistamiseks.

Kõnekeeles žestid: päev, öö, hommik, õhtu, täna, homme, eile, alati, tund, minut, nädal, kuu, aasta, nädalapäevad.

7. Värvid.

Värve tähistavate žestidega tutvumine: värviline, punane, oranž, kollane, roheline, sinine, sinine, violetne, must, valge, pruun, hall, kuldne, hõbedane, kontrastne, hele, tume, läbipaistev, hele, kahvatu.

8. Tunded

Tunded kõnekeeled: sõprus, kurbus, rõõm. Kadedus, kadedus, headus, viha, hirm, kannatused, tunne, kurbus, üksindus, pettumus, inspiratsioon, häbi, uhkus, soov, punastamine, kahvatus, nutmine, antipaatia, apaatia, rõõm, vaimustus, mulje, väärikus, ahnus, pettus, häbematus, individualist, intiimne, salakavalus, moraal, sõprus, solvang, moraal, ausus, meeleheide, meeleheide, iseloom, kavalus, suuremeelsus

jne.

9. Vastandid.

Kõnelemise žestide tundmine: küsimus - vastus, üles - alla, paremale - vasakule, hea - halb, kiire - aeglane, pikk - lühike, algus - lõpp, siseneda - väljuda, leida - kaotada, puhas - räpane, õige - vale, lihtne - raske, ees - taga, kitsas - lai, valju - vaikne, tark - rumal, lähedal - kaugel, soe - külm, noor - vana, nõrk - tugev jne.

10. Suund.

Tutvumine kõneviisidega: sirge, üle, alla. Lähedal. Siin, ümber, keskel, läbi, vastas, ees, kaugel, seal, läbi, vahel, keskel, nurgas, põhja, lõuna, ida, lääne jne.

11. Loodus

Kõnekeeles tundmine: puu, mets, lehed, lilled, rohi, maa, jõgi, meri, kala, lind, koer, kass, tuul, vihm, lumi, taevast. Talv, kevad, suvi, sügis, soo, torm, vulkaan, aste, äikesetorm, meridiaan, mikroob, mikroskoop, aju, vaatlus, putukas, saar, planeet, parv, ilm, masti, temperatuur, kiskja, marja jne.

12. Riigi

Kõnekeelde tundmine: seadus, kohus, põhiseadus, seadus, valitsus, aeg, riik, poliitika, valimised, minister. President, rahvas, erakond, partei, demokraatia, partei, sõda, rahu, riigikogu, leping,

läbirääkimised jne. Harjutus kõnežestide kinnistamiseks teemakohaselt (sõnaühendite, lausete, väikeste tekstide koostamine). Illustreerivad žestid. Dialoogide koostamine lausetest, dialoogide läbiviimine ja nende tõlkimine viipekeelde.

ja nende tõlkimine viipekeelde.

13. Dokumendid, posti

Tutvumine kõnežestidega: tunnistus. Taotlus, pass, pass, pass, koopia, trahv, pension, allkiri, tempel, hüvitis, viisa, registreerimine, tõend, dokument, ümbrik, tempel, tõlge, post. Kiri, pakk.

14. Amet

Tutvumine kõnepidamise žestidega: töötaja. Teenindaja, õpetaja, tõlkija, fotograaf, kunstnik, insener, müüja, arst, autojuht, mehaanik, treial, õmbleja, ehitaja, politseinik, raamatupidaja jne. Harjutus kinnistamiseks

kõnežestid teemal (sõnaühendite, lausete, väikeste tekstide koostamine).

15. Riigid

Tutvumine kõnežestidega: Eesti, Ukraina, Balti riigid, Gruusia, Ameerika, Inglismaa, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Kreeka, Hispaania, Türgi, Hiina, Jaapan, India, Iisrael, Euroopa, Aasia, Aafrika jne.

16. Business

Kõnežestide tundmine: firma, aktsia, pank, äri, advokaat, altkäemaks, turg, krediit, kasum, maks, inflatsioon, partner, konkurents, kriis, teenus, kapital, import, eksport, juht jne.

17. Transport, turism

Kõnekeelte tundmine auto, buss, trollibuss, tramm, metroo, rong, aurulaev, lennuk, jalgratas, mootorratas, matk, paat, seljakott, kompass, kaart, puhkus, kalapüük, puhkus.

18. Sport

Suusatamise, võrkpalli, korvpalli, jalgpalli, jalgpalli, hoki, tennise, ujumise, võimlemise, jooksu, maadluse, võistluse, kohtuniku, mängu, poksi, turismi, draama, male, staadioni, au, spordi žestide tundmine.

19. Kunst

Tundmine žestidega teater, ballett, ooper, muusika, tants, kunstnik, etendus, maalimine, joonistamine, pilt, tsirkus, kirjandus, luule, pantomiim, skulptuur, arhitektuur, looming, näitus, meister, kunst, akvarell, binokkel, ekskursioon, lavastus, intervjuu, kataloog, värv, komöödia, kontsert, kultuur, maskeraam, vaatepilt, muuseum, pilt, palett, satiir, värss, trikrikk.

20. Religioon

Tuntud kõnekeeled hing, süda, armastus, inimene, jumal, patt, kirik, ristimine, ingel, õnnistus, preester, usutunnistus, piibel.

3. Teadmiste ja oskuste praktiline rakendamine.

Töö sisu - praktilised õppetunnid ja mängud ning vanemates klassides treeningud, žestide laulud ja dramatiseeringud, et kinnistada omandatud teadmisi, oskusi ja võimeid.

I tase

1 Klass -35 tundi	2 Klass -35 tundi	3 Klass -35 tundi	4 Klass -35 tundi
Kodus ja koolis-4 <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu pere. Minu kodu. Minu ees- ja perekonnanimi. Ma olen aastane... Minu vanemad. Elan (koos), perekond, sündinud, armastan, hoolin, töotan, õpin, käin; ema, isa, vanaema, vanaisa, poiss, tüdruk, eesnimi, perekonnanimi. kool. Õpilased. Kooli ruumid. Õpiobjektid, õppevahendid. Õpetegevused.	Minu pere. -2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu pere. Minu kodu. Minu ees- ja perekonnanimi. Ma olen aastane... Minu vanemad (pereliikmed). Elan (koos), perekond, sünd(-as), armastan, hoolin, töotan, õpin, lähen; ema, isa, vanaema, vanaisa, poiss, tüdruk, eesnimi, perekonnanimi, poeg, tütar, lapsed, õde, vend, lapselaps, lapselaps, lapselaps, vanemad; lahke, noor, vana, vanem, noorem, sõbralik, koos. Minu pere ja sõbrad. Kes on minu vanemad? Millised on minu sõprade nimed? Kui palju sõpru sul on? Kus nad	Minu pere.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu pere mured ja pühad. Sugulased: onu, tädi, vennapoeg, vennatütar, nõbu, nõbu-vend; perepühad: sünnipäev, aastapäev, pulmad; hoolitsus, lugupidamine, hellus, armastus, mõistmine, ükskõiksus, hoolimatus, lugupidamatus; eelarve, sissetulek, palk, pension, stipendium, toetus, kulu, raha jagamine kuuks; mugavus, maitse, sisustus, korteri kaunistamine; naaber, naaber, viisakas, tähelepanelik, sõbralik.	Üldised mõisted.-2 <u>Soovituslikud žestid:</u> Kes me oleme? Õpilane, õpilane; külaline, võõrustaja, ostja, pealtvaataja, sõber, sõbranna, tütar, poeg; lapselaps, lapselaps. Kuidas ma hoolin kodus korra eest; aitan oma vanemaid, püüan õppida, järgin käitumisreegleid koolis, tänaval, kodus, külas olles, püüan olla viisakas ja kultuurne inimene Olulised sõnad minu elus. Ema - kallis, armastatud, õrn, hooliv; Isa - tugev, julge, kaitseb, hoolib;

Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Edendada kognitiivset huvi viipekeele õppimise vastu. Mõista viipekeele tähtsust kuulmispuudega laste jaoks. Minu kool-2 <u>Soovitavad žestid:</u> Kool (klassiruum, kooli asjad). Kool, internaatkool. Õpilased. Kooli ruumid. Ruumide otstarve. Ruumide varustus. Õpiobjektid, õppevahendid. Õppetegevus. Õpin: tund, õpin, kuulan, vaatan, loen, kirjutun, räägin, loen, lahendan, mõtlen, joonistan, meisterdan, tantsin, lõikan, matemaatika, lugemine, vene keel, kirjaoskus, joonistamine, ainepraktiline õpe, kehaline kasvatus; esimene, teine, kolmas, järgmine tund; õpin hästi, salvestan asju, vaatan hoolega. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid.	elavad? Millised on sinu kodutööd? Hobid. Fotoalbum. Töö, autojuhtimine (auto), ehitamine, maja (eramu, mitmekorruseline), daša. Aadress. Elada sõbralikult. Ema valmistab õhtusööki. Vanaema kudub. Isa remondib. Vanaisa loeb ajalehte. Vend, õde. Peseb nõusid (pühib põrandat, kastab lilli). Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised pereliikmete nimede kohta viipekeeles. Aidata kaasa oskuse kujunemisele esitada küsimusi vestluspartnerile. Aktualiseerida eelnevates viipekeele tundides õpitud sõnavara. Mina ja mu pere. -2 <u>Soovitavad žestid:</u> Minu portree. Portree, maalimine, pintslid, värvid, värvipliatsid, viltpliatsid; pea, kõrvad, nägu: otsmik, silmad, nina, suu, huuled, põsed, kulmud, ripsmed, kael, juuksed; pruun (pruun), sinine, hall, roheline; heledad, tumedad, punased, lokkis juuksed, pikad, lühikesed. Minu sünnipäev. Sünnipäev: sündinud, õnnitleda, külalised, anda, kook, tort, pirukas, tänada, tulla, palun, lahti, vaadata, korralik, võtta aega, valmistuda külalistele, kohtuda, ära saata.	Minu kohustused perekonnas. Oodatavad tulemused: Viipekeele tundides õpitud sõnavara ajakohastamine. Mina ja mu sugulased.-2 <u>Soovitavad žestid:</u> Ema - kallis, armastatud, hell, hooliv; Isa - tugev, julge, kaitseb, hoolitseb; Vanaisa - parandab, viib klubidesse; Vanaema - valmistab maitstalt, hellitab, kallistab; Õpetaja - õpetab, kasvatab, arendab, aitab; Sõbrad - teeb õnnelikuks, aitab. Tänuikkus, armastus, tähelepanu, hoolivus, viisakus, kaastunne (haletsus). Oodatavad tulemused: Teadmiste kujundamine pereliikmete nimede kohta. Edendada vestluspartnerile küsimuste esitamise oskuse kujunemist. Viipekeele eelnevates tundides õpitud sõnavara aktualiseerimine. Sõnade kombinatsioonide moodustamine, lihtsate lausete (3 lauset teemal „perekond“), küsimu	Vanaisa - parandab, viib mind klubidesse; Vanaema - valmistab maitstalt süüa, kohtleb mind, kallistab mind; Õpetaja - õpetab, kasvatab, arendab, aitab mind; Sõbrad - teevad mind õnnelikuks, aitavad mind. Tänuikkus, armastus, tähelepanu, hoolitsus . Oodatavad tulemused: Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Viipekeele eelnevates tundides õpitud sõnavara ajakohastamine. Pronoomenid.Küsimused.-3 <u>Soovitavad žestid:</u> mina, me, sina, tema, ta, minu, sinu, ise, igaüks, kus, mis tahes, kõik, teised, miks, kes, mis, kuidas, mida, miks. kust, kus, kus, kus, kus, kus jne. Küsi žestide lausungid. Mida teha? (tähendus kui tegevus minevikus - oli, ammu, eile, möödas; kui tegevuse täielikkus - juba, tegevus olevikus - täna, nüüd, lähiajal - peatselt; tegevus
---	---	---	--

Minu klass-2 <u>Soovituslikud žestid:</u> Õpiobjektid, tarvikud. Õppetegevused. Ma õpin: tund, õpin, kuulan, vaatan, loen, kirjutan, räägin, loen, lahendan, mõtlen, joonistan, meisterdan, tantsin, lõikan, matemaatika, lugemine, vene keel, kirjaoskus, joonistamine, aine, kehaline kasvatus; esimene, teine, kolmas, järgmine tund; õpin hästi, salvestan asju, vaatan hoolega. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid. Я-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu ees- ja perekonnanimi. Ma olen aastane... Minu vanemad (pereliikmed). Elan (koos), perekond, sündinud, armastan, hoolin, töotan, õpin, käin; ema, isa, vanaema, vanaisa, poiss, tüdruk, eesnimi, perekonnanimi, poeg, tütar, lapsed, õde, vend, lapselaps, lapselaps, lapselaps,	Minu pere ja sõbrad. Kes on minu vanemad? Millised on sinu sõprade nimed? Kui palju sõpru sul on? Kus nad elavad? Millised on sinu kodutööd? Hobid. Fotoalbum. Töö, autojuhtimine (auto), ehitamine, maja (eramu, mitmekorruseline), daša. Aadress. Elada sõbralikult. Ema valmistab õhtusööki. Vanaema kudub. Isa remondib. Vanaisa loeb ajalehte. Vend, õde. Peseb nõusid (pühib põrandat, kastab lilli). Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised pereliikmete nimede ja inimese välimuse kohta viipekeeles. Aidata kaasa oskuse kujunemisele esitada küsimusi vestluspartnerile. Ajakohastada eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara. Maja. Korter. -3. Soovitatavad žestid: Minu maja, korter. Sisustus, mööbel, elektriseadmed. Puhastada (korrastada), korrastada, laotada, riputada, pühkida, pühkida (tolmu), minna üles (lifti), avada (uks); maja, korter, tuba, põrand, lagi, aken, uks, sein, sein, katus, vaip, lamp, teler, kardinad, võti, lukk, peegel, vann, tekk, padi, padjapüür, lina, padiümbris,	Maja. Korter.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu maja, korter. Sisustus, mööbel, elektriseadmed. Puhastada (korrastada), korrastada, laotada, riputada, pühkida, pühkida (tolmu), minna üles (lifti), avada (uks); maja, korter, tuba, põrand, lagi, aken, uks, sein, sein, katus, vaip, lamp, teler, kardinad, võti, lukk, peegel, vann, tekk, padi, padjapüür, lina, padiümbris, pliidipüür, pliidipesu, pliit, rätt, ämber, luud, tolmuimeja. Maja asub maal. Mitu tuba seal on? Mis on majas olemas? Hoov, kelder, pööning, garaaž, tall, köögiviljaaed, aed. ste koostamine. Oodatavad tulemused: Rikastada viipekeelset sõnavara teemal „maja, korter“. Edendada vestluspartnerile küsimuste esitamise oskuse kujunemist. Soodustada tähelepanu ja kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Õpetada mõistma vestluspartneri viipekeelt ja tõlkima õigesti häälega.	tulevikus - saab, homme, meil on aega). Eristavad žestid kus? kus? kust? millal? kuidas Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Kommunikatsioon.-3 <u>Soovituslikud žestid:</u> Mis on hea ja mis on halb. Paha-hästi, ebaviisakas-armastav, ära-võtab, annab, laisk-töölis, ahne-meeldiv, solvab-kaitseb, ärritab, palun, ükskõikne-hoolitsev, lohakas-täpne, argpükslik-julge, murrab-parandab; lahke, viisakas sõna; hellalt, õrnalt, hellalt. Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Kujundada teadmised sellest, kuidas tervitada inimest žestidega kõnes, kuidas öelda hüvasti, vabandada, tänada. Home.-2
--	---	--	---

vanemad; lahke, noor, vana, vanem, noorem, sõbralik, koos. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid. Mina ja teised-1 <u>Soovitatavad žestid:</u> Mina ja mu sõbrad. Minu, minu, minu, sõber, sõber, sõber. Milline sõber? - Ilus, tark, naljakas, lahke. Kuidas ma aitan oma sõpra? Kuidas aitab sõber mind? Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid. Mina ja minu pere-1 <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu ees- ja perekonnanimi. Ma olen aastane... Minu vanemad (pereliikmed). Elan (koos), perekond, sünd(-s), armastan, hoolin, töotan, õpin, käin; ema, isa, vanaema, vanaisa, poiss,	pliidipüür, pliidipesu, pliit, rätt, ämber, luud, tolmuimeja. Külaliste kutsumine. Vaas, soolapuhasti, võinõu, leivakaussi, salvrätikuhoidja, teekann, tee, metall; mul on hea meel, et sa minu majas oled, võta kinni! Tänan teid kingituse eest. Tänan teid maiustamise eest. Kuidas ma valmistun külaliste vastuvõtmiseks. Kodumasinad ja arvutiseadmed. Kaasaegsed elektriseadmed: triikraud, tolmuimeja, televiisor, pesumasin, külmik, kohvimasin, röster, lihaveski, nõudepesumasin, mikrolaineahi, multikokk, mahlapress, köögiviljaviilutaja; arvutiseadmed: arvuti, printer, skanner, telefon; hõlbustada, juhtida, kontrollida, aidata. Oodatavad tulemused: Rikastada viipekeelset sõnavara teemal „maja, korter“. Edendada vestluspartnerile küsimuste esitamise oskuse kujunemist. Soodustada tähelepanu ja kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Tuttav.-3 <u>Soovituslikud žestid:</u> Tutvumine (viisakad sõnad). Tere! Tere päevast (hommikust, õhtust)! Tere! Hüvasti!	Acquaintance.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu pere ja sõbrad. Kes on minu vanemad? Mis on sinu sõprade nimed? Kui palju sõpru sul on? Kus nad elavad? Millised on majapidamistööd? Hobid. Fotoalbum. Töö, autojuhtimine (auto), ehitamine, maja (eramu, mitmekorruseline), daša. Aadress. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid. Viisakad sõnad.-2 <u>Soovituslikud žestid:</u> Viisakus koolis ja kodus. Külaliste kutsumine. Vaas, soolapuhasti, võinõu, leivakaussi, salvrätikuhoidja, teekann, tee, metall; Mul on hea meel, et sa minu majas oled, võta kinni! Tänan teid kingituse eest. Tänan teid maiustamise eest. Kuidas ma	<u>Soovitatavad žestid:</u> Minu maja, korter. Sisustus, mööbel, elektriseadmed. Puhastada (korrastada), korrastada, laotada, riputada, pühkida, pühkida (tolmu), minna üles (lifti), avada (uks); maja, korter, tuba, põrand, lagi, aken, uks, sein, sein, katus, vaip, lamp, teler, kardinad, võti, lukk, peegel, vann, tekk, padi, padjapüür, lina, padiümbris, pliidipüür, pliidipesu, pliit, rätt, ämber, luud, tolmuimeja. Maja asub maal. Mitu tuba seal on? Mis on majas olemas? Hoov, kelder, pööning, garaaž, tall, köögiviljaaed, aed. Lemmiktoit. Oodatavad tulemused: Rikastada viipekeelset sõnavara teemal „Kodu“. Edendada vestluspartnerile küsimuste esitamise oskuse kujunemist. Stimuleerida tähelepanu ja kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Õpetada mõistma vestluspartneri viipekeelt ja tõlkima õigesti häälega. Numbrid.-1 <u>Soovitatavad žestid:</u> 1-10, ümmargused kümned, sajad,
--	--	---	---

tüdruk, eesnimi, perekonnanimi, poeg, tütar, lapsed, õde, vend, lapselaps, lapselaps, lapselaps, vanemad; lahke, noor, vana, vanem, noorem, sõbralik, koos. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid. Aasta.-4 <u>Soovitatavad žestid:</u> Sügise märgid. Sügis, september, oktoober, november. Ajalised suhted: hommik, pärastlõuna, õhtu, öö, esimene, nüüd, siis, tuli (tuli). Omen: lehed on kollased, punased, rohelised, mitmevärvilised; lehtede langemine, lõrtsi, ilm, külm, pime, päikeseline, vihmane; linnud lendavad ära, putukad peidavad end. Talve märgid. Rõivad, jalanõud (üldistuseks hooajalised mõisted). Talvekuud. Ma armastan talve. Uisutamine, hallitus, lumepallid, mängimine, jää, lumi, lumehelbed, uisuväljak, kelgud, uisud, suusad, liumägi, lumenaine (lumememm), külm, külm. Uusaasta, Father Frost, Snow Maiden, lumemees, puhkus,	Tere tulemast! Palun, aitäh! Mis on teie nimi? Kui vana sa oled? Millises klassis sa oled? Sain, ei saa aru. Näita, aidata, küsida, vabandada, soovida, meeldida, mitte meeldida. Paluda, anda, palun, saab, ei saa. Kas ma võin sisse (välja) tulla? Vabandust, et olen hiljaks jäänud. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised, kuidas tervitada inimest viipekeeles, kuidas öelda hüvasti, vabandada, tänada. Viisakad sõnad.-3 Soovituslikud žestid: viisakus. Nutikas, lahke, naljakas, hooliv, tugev, kiire, tubli poiss, nutikas tüdruk, naljamees, hoopoleja, nutulaud, hea, halb, õige, vale, õige, vale, abi. Viisakus koolis ja kodus. Olen viisakas õpilane(te), poeg, tütar, reisija, külaline, kino(muuseumi)küllastaja. Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Aidata kaasa vestluspartnerile küsimuste esitamise oskuse kujunemisele. Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate viipekeeles sõnade vastu.	valmistun külaliste vastuvõtmiseks. Oodatavad tulemused: Teadmised, kuidas tervitada inimest viipekeeles, kuidas öelda hüvasti, vabandada, tänada. Time.-1 <u>Soovituslikud žestid:</u> Kui kaua kestab reis. Tund, minut, tund. Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Aastaajad-5 Soovitatavad žestid: Aastaajad. Külm, lumine, külm, maagiline, muinasjutuline; rõõmus, rõõmsameelne, soe, päikeseline; kuum, kuum, helde, helde, saak, päikeseline, soe, helge, hell; kuldne, vihmane, nutune, pilvine, hall, udune. Elav ja elutu loodus erinevatel aastaagadel. Aastaajalised muutused looduses. Millal sajab lund, sajab vihma, sajab vikerkaar...? Kuidas valmistuvad loomad talveks ja teisteks aastaegadeks? Kuidas inimene tervitab kevadet ja teisi. Hooajaline töö ja hooldused.	kahe- ja mitmekohalised arvud. Nimetamine žestidega tuhat, miljon, miljard, Matemaatilised märgid, mida väljendatakse žestidega tuhat, miljon, miljard žestidega +, -, :, * =. Kõnežestid: päev, öö, hommik, õhtu, täna, homme, eile, alati, tund, minut, nädal, kuu, aasta, nädalapäevad. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised viipekeelses loendamises, . Viipekeeles eelnevates tundides õpitud sõnavara aktualiseerimine. Aidata kaasa vestluspartnerile küsimuste esitamise oskuse kujunemisele. Aeg.-3 Soovitatavad žestid: Kui kaua kulub reisimiseks. Tund, minut, tund. minut, nädal, kuu, aasta, nädalapäevad. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised viipekeeles , aeg . Ajakohastada eelnevates viipekeeles tundides õpitud
--	---	---	--

kostüüm, tuled, kingitus, lõbus, naljakas. Kevade märgid. Rõivad, kingad (üldistavad hooajalised mõisted). Kevadkuud. Jääpurikad, jääpurikad, sula, jää, päikseline, selge, esimesed lehed, linnupesa. Ema puhkus, külalised, abi, lõbus, naljakas, huvitav. Tere, suvi! Puhkus, meri, kuum, rand, liiv, päevitamine, ujumine, küla, liblikad, lilled, puhkus, õnn, kala, õngitsemine, mets, marjad, seened, vihm, äikesetorm, lõbu, naer, naeratus, naeratus, rõõm, Riided, kingad (üldistavad mõisted). <u>Oodatavad tulemused:</u> Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid. Minu päev.-6 Soovituslikud žestid: Ma õpin: tund, õpin, kuulan, vaatan, loen, kirjutan, räägin, loen, lahendan, mõtlen, joonistan, meisterdan, tantsin, lõikan, matemaatika, lugemine, vene keel, kirjaoskus, joonistamine, ainepraktiline õpe, kehaline kasvatus; esimene, teine, kolmas,	Aeg. -2. <u>Soovitatavad žestid:</u> Kui kaua kestab reis. Tund, minut, tund. Ajasuhete edastamise viisid :mida teha? (tähendus kui tegevus minevikus - oli, ammu, eile, minevikus; kui tegevuse lõpetamine - juba, tegevus olevikus - täna, nüüd, lähiajal - peatselt; tegevus tulevikus - saab, homme, meil on aega). Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust,öelda selle žesti tõlge. Aastaajad. -5 <u>Soovitatavad žestid:</u> Sügise märgid. Sügis, september, oktoober, november. Ajalised suhted: hommik, pärastlõuna, õhtu, öö, esimene, nüüd, siis, tuli (tuli). Omen: lehed on kollased, punased, rohelised, mitmevärvilised; lehtede langemine, lörtsi, ilm, külm, pime, päikeseline, vihmane; linnud lendavad minema, putukad peidavad end. Talve märgid. Rõivad, jalanõud (üldistuseks hooajalised mõisted). Talvekuud. Ma armastan talve. Veeretamine, valamine, lumepallid, mäng, jää, lumi, lumehelbed, uisuväljak, kelgud, uisud, suusad, liumägi, lumepall (lumememm), jalajäljed, lumetorm,	Hooaeg, hooajalised muutused, aastaegade iseloomulikud nähtused, temperatuuri langus, jahtumine, soojenemine, sõltub, põhjustab, seostub. Oodatavad tulemused: Rikastada viipekeelset sõnavara teemal „Aastaajad“. Edendada oskuse kujunemist esitada küsimusi vestluspartnerile. Nädala päevad-1. <u>Soovitatavad žestid:</u> Tervislik eluviis. Tähelepanu, režiim, uni, kehaline kasvatus, jalutuskäik, igapäevased, kasulikud ja halvad harjumused, prügi, õige toitumine, ökoloogia, turism. Oodatavad tulemused: Rikastada sõnavara viipekeeles teemal „nädalapäevad Numbrid.-1 <u>Soovitatavad žestid:</u> 1-10, ümmargused kümned, sajad, kahe- ja mitmekohalised arvud. Tuhandete žestid, matemaatilised märgid, mida väljendatakse žestidega +, -, :, * =.	sõnavara. Aidata kaasa vestluspartnerile küsimuste esitamise oskuse kujunemisele. Värvid-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> värviline, punane, oranž, kollane, roheline, sinine, sinine, lilla, must, valge, pruun, hall, kuldne, hõbedane, kontrastne, hele, tume. Oodatavad tulemused: Aidata kaasa sellele, et kujuneks oskus esitada vestluspartnerile küsimusi. Tunded-4. <u>Soovitatavad žestid:</u> Inimeste emotsioonid. Meeleolu (hea, halb), rõõm, üllatus, kurbus, hirm, viha, kurbus, solvumine, kurbus, ehmatus, imetus; rõõmsameelne-murelik, kurb-rõõmsameelne, argpükslik-julge, vihane-häda, vihane-rahulik, vaikne-seltskondlik; nutma-naerda, kurb-rõõmus.
--	---	---	--

järgmine tund; hästi õppida, asju salvestada, hoolega vaadata. Ma oskan...; hoolas, korralik, tähelepanelik, maalimine, aplikatsioon, lemmik, ring, osaleda, ilusti joonistada, skulptuur, jutustada, mäletada. <u>Oodatavad tulemused:</u> Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid. Inimene. -8. Soovitavad žestid: Minu keha. Kehahooldus. Inimene, kehaosad: pea, kõrvad, suu, nina, silmad, huuled, kulmud, ripsmed, kael, käed, jalad (parem, vasak), sõrmed, juuksed, torso; pikkus: pikk, keskmise, lühike; pikk, lühike; kõndida, rääkida, teha, vaadata, kuulata, õppida, jalutada, minna ekskursioonile, magada, lugeda (raamatuid), vaadata multikaid, puhata; liikuda. Minu abilised. Oma kätega ma hoian, kirjutan, joonistan, joonistan, joonistan, söön, lõikan, mängin, pühin. Oma kätega ma räägin. Silmadega näen (ema, isa, taevast, päike, vihm, pliiats). Kõrvad	härmatas, jää, külm. Uusaasta, külmavaru, lumememm, lumememm, puhkus, kostüüm, tuled, kingitus, lõbus, naljakas. Kevade märgid. Rõivad, kingad (üldistavad hooajalised mõisted). Kevadkuud. Jääpurikad, jääpurikad, sula, jää, päikeseline, selge, esimesed lehed, linnupesa. Ema puhkus, külalised, abi, lõbus, naljakas, huvitav. Tere, suvi! Puhkus, meri, kuum, rand, liiv, päevitamine, võrkpall, ujumine, küla, liblikad, lilled, puhkus, õnn, kala, kalapüük, õngitsemine, mets, marjad, seened, vihm, äikesetorm, lõbu, naer, naeratus, naeratus, rõõm, väljasõidud. Riided, kingad (üldistavad mõisted). Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Sõnaühendite, lihtsate lausete konstrueerimine. Žestide adresseerimine palvega, soovisõnumiga. Nädala päevad. -2 <u>Soovitavad žestid:</u> Tervislik eluviis. Tähelepanu, režiim, uni, liikumine, jalutuskäik, igapäevased, kasulikud ja halvad harjumused, prügi, õige toitumine, ökoloogia, turism.	Oodatavad tulemused: Täiendada viipekeele sõnavara teemal „Numbrite“. mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Verbid.-5 <u>Soovitavad žestid:</u> Olen reisija: sisse, välja, anna teed; esi-, kesk-, taga; mitte lükata. Olen jalakäija: tänav, tee, kõnnitee; sõita, kõndida, ületada; valgusfoori; saab, ei saa; kõndida, seista; valgus, valgustada, tee, ülekäigurada, metroo, maa-alune, täiskasvanud. Ma tean ohutusreegleid: ohutu, ohtlik, staadion, spordiväljak, õueala, kaevu lähedal, terav, tundmatu, kaugel. Olen ettevaatlik tulega: tuli, tikud, tuli, lõke, jaanituli; süütamine, kuivatamine, toiduvalmistamine; raud; mitte jätta järelevalveta, parandada, defektne. Oodatavad tulemused: Rikastada sõnavara viipekeeles teemal „Verbid, tegevusmärgid“ Aidata kaasa oskuse kujunemisele esitada küsimusi	Oodatavad tulemused: Rikastada viipekeelset sõnavara teemal „Tunded ja emotsioonid“. Edendada oskuse kujunemist esitada küsimusi vestluspartnerile. Stimuleerida tähelepanu ja kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Suunad-3. <u>Soovitavad žestid:</u> Kui kaua kulub aega, et sinna jõuda. Tund, minut, tund. Kuidas ma saan kooli? Marsruudi number; peatus, kõndimine, tänav, tänava ületamine, ülekäigurada, valgusfoori, politseinik, kõnnitee, linnas, maal, ettevaatlik, tähelepanelik, kiire, ohtlik. Ekskursioon. Maa, linn, pealinn (kuus piirkondlikku keskust), kauplus, juuksur, kino, muuseum, staadion, apteek, raamatukogu, veepark, tsirkus, väljak, park, monument, kaasaegne, iidne, puhas. Oodatavad tulemused:
---	--	---	--

kuulevad muusikat, trummi, kellu. Ma kuulen head, halba. Nina nuusutab. Meeldiv lõhn. Lõhnab õuna, sidruni, kotleti järele. Meeldiv, ebageeldiv. Suu. Suu avamine, rääkimine, söömine, joomine. Maitsev, ebageeldiv. Kehahooldus. Seep, hambahari, kamm, käärid, šampoon, taskurätik, rätik; pesta, harjata, pühkida, kammida, pesta; puhas, määrdunud; hommikul, pärastlõunal, õhtul. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid Viisakad sõnad.-5 Soovitatavad žestid: Tutvumine (viisakad sõnad). Tere! Tere päevast (hommikust, õhtust)! Tere! Hüvasti! Tere tulemast! Palun, aitäh! Mõista, mitte mõista. Näita, aidata, paluda, vabandada, soovida, meeldida - ei meeldi. Paluda, anda, palun, saab, ei saa. Kas ma võin sisse tulla? Vabandust, ma olen hiljaks jäänud. Tegu, kuri, hea, hea, headus, hoolivus, täiskasvanute austamine,	Numbrid. -2 <u>Soovitatavad žestid:</u> 1-10, ümmargused kümned. Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, ütle selle žesti tõlge. Verbid.-4 <u>Soovitatavad žestid:</u> Olen reisiija: sisse, välja, anna teed; esi-, kesk-, tagauks; mitte lükata. Olen jalakäija: tänav, tee, kõnnitee; sõita, kõndida, ületada; valgusfoori; saab, ei saa; kõndida, seista; valgus, valgustada, tee, ülekäigurada, metroo, maa-alune, täiskasvanud. Ma tean ohutusreegleid: ohutu, ohtlik, staadion, spordiväljak, õueala, kaevu lähedal, terav, tundmatu, kaugel. Olen ettevaatlik tulega: tuli, tikud, tuli, lõke, jaanituli; süütamine, kuivatamine, toiduvalmistamine; raud; mitte jätta järelevalveta, parandada, defektne. Oodatavad tulemused: Rikastada viipekeele sõnavara teemal „Verbid, tegevusmärgid“. Stimuleerida tähelepanu ja kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu.	vestluspartnerile. Soodustada tähelepanu ja kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Adjektiivid.-5 <u>Soovituslikud žestid:</u> Mis on hea ja mis on halb. Paha-parem, ebaviisakas-armastav, võtan-annan, annan, laisk-töölis, ahne-apteegne, solvata-kaitsja, pahandan, rahul, ükskõikne-hooliv, lohakas-hoolitsev, argpükslik-julge, argpükslik, murdma-parandama; lahke, viisakas sõnadega; hellituslik. Minu portree. Portree, maalimine, pintsliid, värvid, värvipliatsid, viltpliiatsid; pea, kõrvad, nägu: otsmik, silmad, nina, suu, huuled, põsed, kulmud, ripsmed, kael, juuksed; pruun (pruun), sinine, hall, roheline; heledad, tumedad, punased, lokkis juuksed, pikad, lühikesed. Aastaajad. Külma, lumine, külm, maagiline, muinasjutuline; rõõmus, rõõmsameelne, soe, päikesepaisteline; kuum, palav, tuline, viljakas, saagikoristus, päikeseline, soe, helge, hell;	Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Loodus. -5. <u>Soovituslikud žestid:</u> Sügise märgid. Talve märgid. Kevade märgid. Suve märgid. Looduse ilu. Ärkamine, maagia, lumikellukesed, lõhn, lillakad, värskus, kuum päike, ringtants, kaste, vikerkaar, juga, mäetipud; kuldne, mitmevärviline, võluv sügis; maagiline, muinasjutuline, kohev talv; särav, seeneline, rõõmus suvi; kauaoodatud, päikeseline, lopsakas, imeline kevad; öitseb, muundub, keerleb, särab, särab, meelitab. Näeb ilu. Inspiratsioon, rahustav, rahustav, naudingut, elujõudu, vaikust. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Sõnaühendite, lihtsate lausete konstrueerimine. Žestide adresseerimine palvega, soovisõnumiga. Sport.-3
---	--	--	---

hea, halb, parem, halvem; aidata (nõrk, haige), toita, mängida, pesta, kallistada; sorry, vabandust; õige, vale (viga), ei saa, saab, sorry, kena, kurb, häbi, kerge, raske, igav. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Sõnaühendite, lihtsate lausete konstrueerimine. Žestide adresseerimine palvega, soovisõnumiga.	Adjektiivid. -5 <u>Soovituslikud žestid:</u> Ma olen inimene. Välimus, portree. Pilk (otsekohene, avatud, kaval, usaldav, kiindunud, kulmakas), näoilme, näoilmed (elav, väljendusrikas, väljenduseta, kehv, väljenduseta); žestid (näitavad, kirjeldavad); kehahoiak (loomulik, graatsiline, sundimatu); pidev(ad), kiire(ad), aeglane(ad), katkendlik, sujuv; figuur (sihvakas, ilus, täis, lonkav), üldine välimus (korralik, korralik). Välimuse kultuur. Nägu (puhas, heasüdamlik), juuksed (kammitud, läikivad), küüned korralikult lõigatud, kingad (hooajalised, korralikud) riided (suurus, vanus), kõnnak, naerab, meeldib, kena, ilus, viisakas, püüab, toetab, dialoog, suudab, kuulab, vastab, küsib, viisakas, võib, väljendab, eriarvamust, nõusolek. Minu sisemaailm. Minu iseloom. Milline ma olen? Tugev(-s)-nõrk(-s), kõva-pehme, vihane-hästi, püsiv-vahelduv, eriline. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Moodustada sõnakombinatsioone, lihtsaid lauseid.	kuldne, vihmane, nutune, pilvine, hall, udune. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendust, öelda selle žesti tõlge. Sõnaühendite, lihtsate lausete konstrueerimine. Žestide adresseerimine palvega, soovisõnumiga. Antonüümid.-3 <u>Soovitatavad žestid:</u> Vastandite suhete väljendamise viisid: žestid vastandlike objektide tähistamiseks (sõber - vaenlane, tere - hüvasti, suvi - talv jne.); objekti märgid (elastsus (kõva - pehme; temperatuur (külm - kuum; heli tugevus (kõva - vaikne; niiskus (kõva - vaikne); niiskus (kuiv - kuiv).); objekti tunnused (elastsus (kõva - pehme); temperatuur (külm - kuum); heli tugevus (vali - vaikne); niiskus (kuiv - märg); valguse küllastatus (hele - hämar); maitse (magus - mõru); maht, suurus, pikkus (suur - väike, paks - õhuke, sügav - madal jne.); kuju (ümmargune - ruudukujuline); vorm	<u>Soovitatavad žestid:</u> Sport (varustus). Uisutaja - uisud, kelgutaja - kelgud, suusataja - suusad, suusakepid, püss; jäähokimängija - uisud, kepid, ketta; ujuja - müts, ujumisriietus, kile; jalgpallur - pall, värav, vorm; kergejõustiklane - treenerid, klapid; joosta, ujuda, uisutada, mängida, harjutada, sooritada. Mängukoht ja spordiala. Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Viisakad sõnad.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> viisakus. Nutikas, lahke, naljakas, hooliv, tugev, kiire, tubli poiss, nutikas tüdruk, naljamees, hoopleja, nutulaud, hea, halb, õige, vale, õige, vale, abi. Viisakus koolis ja kodus. Olen viisakas õpilane(te), poeg, tütar, reisija, külaline, kino(muuseumi)külastaja. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised sellest, kuidas tervitada inimest žestidega, kuidas öelda hüvasti,
---	---	---	---

	Värvid. -2. <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu portree. Portree, maalimine, pintsliid, värvid, värvipliatsid, viltpliatsid; pea, kõrvad, nägu: otsmik, silmad, nina, suu, huuled, põsed, kulmud, ripsmed, kael, juuksed; pruun (pruun), sinine, hall, roheline; hele, tume, punane. Kodu- ja metsloomad. Garderoob. Oodatavad tulemused: Teadmiste kujundamine viipekeeles: värv. Viipekeeles eelnevates tundides õpitud sõnavara aktualiseerimine.	(ümmargune - ruudukujuline); kuju (ümmargune - ruudukujuline).); kuju (ümmargune - ruudukujuline); värvus (must - valge); aeg (vara - hilja); vanus (noor - vana); iseloom, isikuomadused (hea - kuri, julge - argpüks, rõõmsameelne - kurb). 18 Polüseemiliste sõnade-märkide antonüümid (madal aed - kõrge aed, madal tegu - üllas tegu). Žestid - vastandlike tähendustega esemete nimetused (sõber - vaenlane, armastus - viha, hea - kuri, valgus - pimedus, tugevus - nõrkus). Oodatavad tulemused: Oskab valida antonüüme viipekeeles. Viia läbi õpilaste vahelist küsimuste-vastuste dialoogi teatud teemal. Sünonüümid-4 <u>Soovitatavad žestid:</u> Ma olen inimene. Välimus, portree. Pilk (otsekohene, avatud, salakaval, usaldav, kiindunud, rõve), näoilme, näoilmed (elav, väljendusrikas, väljenduseta, kehv, väljenduseta); žestid (näitavad, kirjeldavad);	vabandada, tänada. Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate sõnade vastu. Verbid-3. Oodatavad tulemused: Rikastada sõnavara viipekeeles teemal „Verbid, tegevusmärgid“ Aidata kaasa oskuse kujunemisele esitada küsimusi vestluspartnerile. Soodustada tähelepanu ja kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu.
--	--	---	--

		kehahoiak (loomulik, graatsiline, sundimatu); pidev(ad), kiire(ad), aeglane(ad), katkendlik, sujuv; figuur (sihvakas, ilus, täidlane, lonkav), üldine välimus (korralik, korralik). Välimuse kultuur. Nägu (puhas, heasüdamlik), juuksed (kammitud, läikivad), küüned korralikult lõigatud, kingad (hooajalised, korralikud) riided (suurus, vanus), kõnnak, naerab, meeldiv, ilus, viisakas,dialoog, saab, kuulata, vastata, küsida, viisakas, saab, ei ole nõus, nõustub. Minu sisemaailm. Minu iseloom. Milline ma olen? Tugev-vaene, kõva-pehme, kuri-hästi, riigid, tunded: sõprus, armastus, kogemus, kahtlus, usk, usaldus, haletsus, pahameel, kadedus, entusiasmi, kangekaelsus, häbi, headus, lugupidamine, ausus, hoolsus, korralikkus. Meeleolu, hea, halb, tujukas, rõõm, kurbus, rõõmus, kurb, kurb. Oodatavad tulemused: Oskab valida sünonüüme viipekeeles. Viia läbi küsimustevastuste dialoogi õpilaste vahel mingil teemal.	
--	--	--	--

II tase

5 Klass -35 tundi	6 Klass -35 tundi	7 Klass -35 tundi	Klass 8-35 tundi
Žestide kõne eripära, selle kultuur ja arengulugu. Žestikakõne: mõiste, tähendus ja selle eripärad.-1 <u>Soovitatavad teemad:</u> „Sõrmevõti“ - daktüloloogia. Žesti kui keele põhiline leksikaalne üksus. Ühe- ja kahekäelised žestid. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised sellest, kuidas tervitada inimest viipekeeles, kuidas öelda hüvasti, vabandada, tänada. Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate viipekeeles sõnade vastu. Üldised mõisted.-5 <u>Soovitatavad žestid:</u> Ma olen inimene. Minu silmad, juuksed, pikkus, suurus. Minu välimus. Milline on minu iseloom? Millised on minu harjumused? Hea - vihane, helde - ahne, julge - argpükslik, töökas - laisk, rõõmsameelne - kurb,	Viipekeeles eripära, kultuur ja arengulugu. -1 <u>Soovituslikud teemad:</u> Mida saab kuulmispuudega inimene teha? Kuulsad isiksused. Hariduse, kunsti, spordi valdkonna tegijad, maailmakuulsused, esimesed õpetajad ja kasvatajad, edusammud, saavutused. Oodatavad tulemused: Mõista viipekeeles olulisust kuulmispuudega laste jaoks. Välja võtta asjakohane teave õpetaja jutust. Õpitud materjali kordamine.-1 Oodatavad tulemused:Kordama ja üldistama varem viipekeeles tundides õpitud materjali. mõistma sõna žesti tähendust, ütlema selle žesti tõlget. Kurtuse põhjused.-1 <u>Soovitatavad teemad:</u> Mina ja minu tervis. Minu keskkond. Oodatavad tulemused:	Žestilise kõne eripära, selle kultuur ja arengulugu. -1 Oodatavad tulemused:Edendada kognitiivset huvi viipekeeles õppimise vastu. Mõista viipekeeles tähtsust kuulmispuudega laste jaoks. Õpitud materjali kordamine.-1 Oodatavad tulemused: Kordama ja üldistama varem viipekeeles tundides õpitud materjali. mõistma sõna žesti tähendust, ütlema selle žesti tõlget. Ühiskonna suhtumine kurtidesse erinevates ajaloolistes etappides.-2 <u>Soovituslikud teemad ja žestid:</u> Mida saab kuulmispuudega	Viipekeeles eripära, kultuur ja arengulugu. Õpitud materjali kinnistamine. Vaadete kujundamine kurtuse kohta. Kurtide ja kuuljate vahelise suhtlemise probleem. -1 Oodatavad tulemused: Edendada tunnetuslikku huvi viipekeeles õppimise vastu. Mõista viipekeeles olulisust kuulmispuudega laste jaoks. Õpetaja jutustusest vajaliku informatsiooni väljatoomine. Üldised mõisted. <u>Soovituslikud teemad ja žestid:</u>nimi, perekonnanimi, elukutse, kodu, töö, toit, elada, osta, haige, mõelda, vaadata, seista, istuda, leib, vesi, piim,

puhas - räpane, korralik - korratu. Olen reisija: sisse, välja, järeleandmine; esi-, kesk-, tagauks; ei lükata. Olen jalakäija: tänav, tee, kõnnitee; sõita, kõndida, ületada; valgusfoori; saab, ei saa; kõndida, seista; valgus, põlema, liiklus, ülekäigurada, täiskasvanud. Ma tean ohutusreegleid: ohutu, ohtlik. Olen ettevaatlik tulega: tuli, tikud, lõke, lõke, jaanituli; süütamine, kuivatamine, toiduvalmistamine; raud; ei jäeta järelevalveta, parandatud, defektne. Minu hügieen. Kuidas ma hoolin oma tervise eest? Kuidas käitun õppetöös, kodus, tänaval, transpordis? Oodatavad tulemused: Kordama ja kokku võtma varem viipekeeletundides õpitud materjali. mõistma sõna žesti tähendust, ütlema selle žesti tõlget. pronoomenid, küsimused.-3 <u>Soovituslikud žestid:</u> Kuidas me suhtleme? Kuidas me räägime. Suuline, kirjalik suhtlemine. Vestlus. Suhtlemine telefoni teel, vyber, globaalne arvutivõrk Internet, instagram, Facebook jt. Artikulatsioon (huulte lugemine),	Mõista viipekeeletähtsust kuulmispuudega laste jaoks. Mõista viiipleemise tähendust, öelda selle viiipleemise tõlge. Viipekeeletõlkimise reeglid-1 <u>Soovitatavad teemad:</u> „Sõrmevormi sõna“ - daktüloloogia. Žest kui viipekeelet põhiline leksikaalne üksus. Ühe- ja kahe käelised žestid. Oodatavad tulemused: Tähelepanu äratamine, kognitiivse huvi äratamine tuttavate sõnade/kõnekonstruktsioonide viipekeelet vastu. Aktualiseerida eelnevates tundides õpitud sõnavara viipekõne kohta. Üldised mõisted.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> nimi, perekonnanimi, elukutse, kodu, töö, toit, elada, osta, haige, mõelda, vaadata, seista, istuda, leib, vesi, piim, päike, kuu. Ruum. Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, öelda selle tõlge. mõistmine ja teostamine, palve esitamine, soovi väljendamine viipekeelet	inimene teha? Kuulsad isiksused. Hariduse, kunsti, spordi valdkonna tegijad, maailmakuulsused, esimesed õpetajad ja kasvatajad, edusammud, saavutused. Isik ja eneseareng. Eneseharidus, eneseharimine, eneseareng. Omadused, mida ma arendan endas; lugeda, tegeleda, arutleda, võrrelda, võrrelda, tegeleda, püüda mõista, õppida, vastu võtta, parim, järeldada, süveneda, saavutada, näha eesmärki, saada. Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Üldised mõisted.-1 <u>Soovitatavad žestid:</u> eesnimi, perekonnanimi, elukutse, kodu, töö, toit, elada, osta, haige, mõelda, vaadata, seista, istuda, leib, vesi, piim, päike, kuu jne. Oodatavad tulemused:	päike, kuu. Ruum. Planeet Maa (Marss, Veenus...). Universum, Päike, Kuu, täht, tähtede, taevast, kosmoselaev, satelliit, Linnutee; kaugus, maakera (pall), Maa vähendatud mudel, meri, ookean, maa, kontinent. Oodatavad tulemused: Kordama ja kokkuvõtlikult kordama varem viipekeeletundides õpitud materjali. mõistma tähendusi. Pronoomenid, küsimused.-2 Oodatavad tulemused: Kordama ja kokku võtma varem viipekeeletundides õpitud materjali. mõistma sõna viiipleemise tähendust, ütlema selle viiipleemise tõlget. Kommunikatsioon.-4 <u>Soovitatavad žestid, teemad:</u> Kommunikatsioon. Kommunikatsioon, ülemaailmne arvutivõrk Internet, e-post (e-mail), WhatsApp, Viber, Skype,
--	---	--	--

kurdid, kuuljad, kuulmispuudega; daktülatsioon, daktülatsioon, sõnum, teave, hää, kuulda, ei kuule, viipekeel, tõlge, tõlk, mõistmine, arusaamine. Oodatavad tulemused: Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Teave. Kool.-3 <u>Soovitavad žestid:</u> Kool (klass, kooli asjad). Kool, internaatkool. Õpilased. Kooli ruumid. Ruumide otstarve. Ruumide varustus. Õpiobjektid, õppevahendid. Õpetegevus. Ma õpin: tund, õpin, kuulan, vaatan, loen, kirjutan, räägin, loen, lahendan, mõtlen, joonistan, meisterdan, tantsin, lõikan välja, matemaatika, lugemine, vene keel, kirjaoskus, joonistamine, kehaline kasvatus; esimene, teine, kolmas, järgmine tund; õpin hästi, salvestan asju, vaatan hoolikalt. Kuidas ma saan kooli? Teekonna number; peatus, kõndimine, tänav, tänava ületamine, ülekäigurada, valgusfoori, ettevaatlik, tähelepanelik, kiire, ohtlik.	Pronoomenid, küsimused.-3 <u>Soovitavad žestid:</u> mina, me, sina, tema, ta, minu, sinu, ise, igaüks, kus, mis tahes, kõik, teised, miks, kes, mis, kuidas, mida, miks. kust, kus, kus, kus, kus. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendusi, öelda selle žesti tõlge. Kommunikatsioon-4 <u>Soovitavad teemad:</u> kommunikatsioon. Kommunikatsioon, ülemaailmne arvutivõrk Internet, e-post (e-post), WhatsApp, Viber, Skype, Instagram, , Telegram, Google (otsingumootor), Facebook. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised, kuidas tervitada inimest žestidega kõnes, kuidas öelda hüvasti, vabandada, tänada. Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate sõnade vastu. Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Informatsioon.-2 <u>Soovitavad teemad:</u> Google (otsingumootor).	Mõista žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge. Pronoomenid, küsimused.-1 <u>Soovitavad žestid:</u> mina, me, sina, tema, ta, minu, sinu, ise, igaüks, kus, mis tahes, kõik, teised, miks, kes, mis, kuidas, mida, miks. kust, kus, kus, kus, kus jne. Oodatavad tulemused: Mõista žestide tähendusi, öelda selle žestide tõlget. mõista ja täita ülesandeid, esitada taotlusi, väljendada soove viipekeeles. Kommunikatsioon.-4 <u>Soovitavad teemad:</u> Kommunikatsioon. Kommunikatsioon, ülemaailmne arvutivõrk Internet, e-post (e-mail), WhatsApp, Viber, Skype, Instagram, , Telegram, Google (otsingumootor), Facebook. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised, kuidas tervitada inimest viipekõnes, kuidas öelda hüvasti, vabandada, tänada. Edendada tähelepanu	Instagram, , Telegram, Google (otsingumootor), Facebook. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmised, kuidas tervitada inimest žestidega kõnes, kuidas öelda hüvasti, vabandada, tänada. Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate sõnade vastu. Teave.-3 <u>Soovitavad žestid:</u> Õigused ja kohustused. Õigus (õigus (elule, turvalisus, tervis, kodakondsus (tsiviil), haridus, elukutse saamine, kaitse vägivalla eest, perekonnas elamine, eluase), kohustused, jälgida, seadus, hea käitumine, avalikud kohad, kiusamine, vastutus. Raamatute maailm. Õpik, kirjandus, muinasjutt, lugu, muinasjutt, vanasõna, luuletus; teema, kirjanik, autor, lugeja, sõnavara, areng, mälu, kõne, mõtlemine, kujutlusvõime, mõtlemisvõime, mõtlemine, mõtlema, hoolikalt(s) mõtlema, mäletama, kogemus, oskus, oskus hästi rääkida, võrdle,
--	---	---	--

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Loendamine, aeg.-2 <u>Oodatavad tulemused:</u> Kujundada teadmised viipekeeles loendamise, . Viipekeeles eelnevates tundides õpitud sõnavara aktualiseerimine. Värvid.-2 <u>Soovituslikud žestid:</u> Värvide žestidega tutvumine: värviline, punane, oranž, kollane, roheline, sinine, sinine, lilla, must, valge, pruun, hall, kuldne, hõbedane, kontrastne, hele, tume, läbipaistev, hele, kahvatu. Oodatavad tulemused: Aidata kaasa sellele, et kujuneks oskus esitada vestluspartnerile küsimusi. Tunded.-4 <u>Soovitatavad žestid:.</u> Milline ma olen? Tugev-nõrk, kõva-pehme, halb-hästi, sõprus, armastus,	Oodatavad tulemused: Juhiste mõistmine ja täitmine, taotluste esitamine, soovide väljendamine viipekeeles. Loendamine, aeg.-2 Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Värvid.-1 Oodatavad tulemused: Teadmiste kujundamine viipekeeles: värvid, eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara aktualiseerimine. Tunded. -2. <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu sisemaailm. Minu iseloom. Milline ma olen? Tugev-nõrk, kõva-pehme, vihane-hea, püsiv-vahelduv, eriline. Seisundid, tunded: sõprus, armastus, mured, kahtlused, usk, usaldus, haletsus, pahameel, armukadedus, entusiasm, kangekaelsus, enesekindlus, häbi, headus, lugupidamine, tundlikkus, siirus, ausus, ausus, töökus, hoolsus, korralikkus. Meeleolu, hea, halb, tujukas, rõõm, kurbus, rõõmus, kurb, millest sõltub, mis põhjustab. Andestada, hoida saladust,	äratamist, kognitiivset huvi tuttavate sõnade vastu. Information.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Teater: ooper, ballett, noorte teatriosa, nukuteater, lava, lava taga, loos, parter, rõdu, lavastaja, näitleja, tantsija, baleriin, laulja, roll, näidendiroll. Tsirkus: areen, võimleja, sportlane, treener, kloun, žonglöörid, mustkunstnik, tsirkusareen, orkester. Oodatavad tulemused: Juhiste mõistmine ja täitmine, taotluste esitamine, soovide väljendamine viipekeeles. Loendamine, aeg.-1 Oodatavad tulemused: Juhiste mõistmine ja täitmine, taotluste esitamine, soovide väljendamine viipekeeles. Värvid.-1. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmisi viipekeeles: värvid, Aktualiseerida eelnevates viipekeeles tundides õpitud	analüüsi, reeglid, aadress, külastus, raamatukogu, lugemine, aeg.-1 Oodatavad tulemused: Kujundada teadmisi viipekeeles lugemise, . Ajakohastada eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara. Värvid.-1. Oodatavad tulemused: Viipekeeles teadmiste kujundamine: värvid, eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara aktualiseerimine. Tunded. -1. <u>Soovitatavad žestid:</u> Ma näen maailma ilu enda ümber. Ilusatunnetus, suhtumine, heasüdamlik, hooliv, üllas, tänulik. Iseloomuomadused: Tähelepanelik, uudishimulik, tähelepanelik. Hoolikas, ainulaadne, hämmastav, ilus, hubane. Mis on inimeses atraktiivne? Väljendav nägu, viisakas ilme, tähelepanelik pilk, hoolitsetud juuksed, puhas riietus, lahke, viisakas, siiras,
--	---	--	---

kogemus, usk, e, haletsus, pahameel, kadedus, rõõm, kangekaelsus, usaldus, häbi, headus, lugupidamine, tundlikkus, ausus, hoolsus, korralikkus, hea, halb, rõõm, kurbus, rõõmus, kurbus, kurbus. Oodatavad tulemused: Rikastada viipekeelset sõnavara teemal „Tunded ja emotsioonid“. Edendada oskuse kujunemist esitada küsimusi vestluspartnerile. Stimuleerida tähelepanu ja kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Verbid.-4 <u>Soovitatavad žestid:</u> Andestada, hoida saladust, vaielda, jagada, rahustada, toetada armastust, austust, haletsust, abi, usaldust. Minu hobid. Huvialane tegevus. Mida ma soovin? Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid viipekeeles. Loodus.-5 <u>Soovitatavad žestid:</u> Hooaeg, aastaegade vaheldumine, aastaaja nähtused, temperatuuri langus, jahtumine, soojenemine, tõus, torm, keeristorm, äikesetorm, igavene suvi, külm, kuumus (kuumus), kurb, rahulik, usaldusväärne, rõõmus, pikk, ohtlik, turvaline. Loodusnähtused kodu- ja välismaal: jõud, päike, horisont, taevast, pilv, peidus (peidus), pilved, nähtus,	vaielda, jagada, lohutada, armastada,, aidata. Oodatavad tulemused: Rikastada viipekeelset sõnavara teemal „Tunded ja emotsioonid“. Aidata kaasa vestluspartnerile küsimuste esitamise oskuse kujunemisele. Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Juhised. -1 <u>Soovitatavad žestid:</u> otse, üle, alla, kõrvale. Siin, ümber, keskel, läbi, vastas, ees, kaugel, seal, läbi, vahel, keskel, nurgas, põhjas, lõunas, idas, läänes jne. Oodatavad tulemused: teadmised viipekeeles: suund. Eelmistes viipekeeles tundides õpitud sõnavara aktualiseerimine. Loodus.-4 <u>Soovitatavad žestid:</u> aastaegsed muutused, temperatuuri langus, jahtumine, soojenemine, tõus, torm, keeristorm, äikesetorm, igavene suvi, külm, kuumus (kuumus), kurb, rahulik, usaldusväärne, rõõmus, pikk, ohtlik, turvaline. Loodusnähtused kodu- ja välismaal: jõud, päike, horisont, taevast, pilv, peidus (peidus), pilved, nähtus,	sõnavara. Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Tunded. -1. <u>Soovitatavad žestid:</u> Minu tegelane. Milline ma olen? Tugev-nõrk, kõva-pehme, vihane-hea, tujukas-muutlik, eriline. Seisundid, tunded: sõprus, armastus, mured, kahtlused, usk, usaldus, haletsus, pahameel, kadedus, armukadedus, entusiasm, kangekaelsus, enesekindlus, häbi, headus, lugupidamine, tundlikkus, ausus, hoolsus, töökus, korralikkus. Meeleolu, hea, halb, tujukas, rõõm, kurbus, rõõmus, kurb, millest sõltub, mis põhjustab. Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde Suunad.-1. <u>Soovitatavad žestid:</u> Tutvumine kõnežestidega: sirge, üle, alla. Lähedal. Siin, ümber, keskel, läbi, vastas, ees, eemal, seal, läbi, vahel, keskel, nurgas, põhja, lõuna, ida, lääne.	aus, aus, hoolas, töökas, tekitab meeldivaid tundeid. Oodatavad tulemused: Rikastada sõnavara viipekeeles teemal „Tunded ja emotsioonid“. Aidata kaasa vestluspartnerile küsimuste esitamise oskuse kujunemisele. Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Oskus tõlkida lauseid ja väikseid tekste viipekeelde. Suunad.-1 <u>Soovitatavad žestid:</u> otse, üle, alla. Lähedal. Siin, ümber, keskel, üle, vastas, ees, eemal, seal, läbi, vahel, keskel, nurgas, põhja, lõuna, ida, lääne. Oodatavad tulemused: Kujundada teadmisi viipekeeles: suund, Uuendada eelmistes viipekeeles tundides õpitud sõnavara. Loodus.-4 <u>Soovitatavad žestid:</u> Mets (okaspuu, lehtpuu, segamets);
---	---	--	---

suvi, külm, kuumus (kuumus), kurb, rahulik, usaldusväärne, rõõmus, pikk, ohtlik, turvaline. Loodusnähtused meil ja mujal: jõud, päike, horisont, taevas, pilv, peidus (peidus), pilved, nähtus, paduvihm, lõrts, tuul, rahe, vulkaan, tsunami, tornaado, üleujutus, sula, harv, härmatis, vikerkaar, rahe, kaste, jõevool, tibud, praad. Taimestik. Maa, muld, hingata, hingata, närbuda, hääbuda, aeglane, pikk, õitseda, vilja, taim, mahlakas, maitsev, punetav, mürgine, ravim, muutuda, toita. <u>Oodatavad tulemused:</u> <u>Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde.</u> Dokumendid, posti teel. -2 <u>Soovituslikud žestid:</u> Tutvumine kõnežestidega: tunnistus. Taotlus, pass, pass, koopia, trahv, pension, allkiri, tempel, hüvitis, viisa, registreerimine, tõend, dokument, ümbrik, tempel, tõlge, post. Kiri, pakk. Oodatavad tulemused: Aktualiseerida eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara.	paduvihm, paduvihm, tuul, rahe, vulkaan, tsunami. Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Dokumendid, postkontor, kauplus-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Kauplus, supermarket, minimarket, kaubamaja, kiosk, hind (hind), toode(d), aegunud, valik, kviitung, müüja, kassapidaja, konsultant, pakend, kaal, korv, järjekord, stend, raha, maksta, vahetusraha. Ostmine, müümine, allahindlus. Kirjatarbed: kustutusvahend, korrektor, kirjaklamber, toimik, kaust. Arvutiseadmed: sülearvuti, arvuti, tahvelarvuti, nutitelefon. Haigla, polikliinik, registraator, infolett, vastuvõtt, terapeut, kirurg, traumatoloog, hambaarst, lastearst, operatsioon, ravi, invaliid, ratastool, kandraam. Postkontor. tõend, taotlus, pass, pass, pass, pass, koopia, trahv, pension, allkiri, tempel, dokument, ümbrik, tempel, ülekanne, post. Kiri, pakk. Oodatavad tulemused:	Oodatavad tulemused: Kujundada teadmisi viipekeeles: suund, Uuendada eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara. Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Loodus.-4 <u>Soovitatavad žestid:</u> puu, mets, lehed, lilled, rohi, maa, jõgi, meri, kala, lind, koer, kass, kass, tuul, vihm, lumi, taevast. Talv, kevad, suvi, sügis, soo, torm, vulkaan, kraad, äikesetorm, meridiaan, mikroob, mikroskoop, aju, vaatlus, putukas, saar, planeet, parv, ilm, masti, temperatuur, kiskja, marja. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust vajaliku teabe väljavõtmine. Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Dokumendid, haiglas, kaupluses. -3 <u>Soovitatavad žestid:</u> Kauplus, supermarket, minimarket,	rohi, mustikas, sarapuu; hirv, metssea, orav, rebane, öökull; lagendik, tihe mets. Niit, rukkilill, kummel, kellukesed, mardikad, liblikad, kimalased; soo, sammal, jõhvikad, mustikad, vesihammast, hiired, pardid, hall, . Jõgi, veekogu, mardikas, part, hani, kobras, . Meri, soolane vesi, merevetikad, kala, delfiin, hai, vaal. Kõrb, liiv, kuumus, sademete vähesus, janu, kaamel, ämblik, okas, põõsas, varjab end kuumuse eest koopasse, hoiab niiskust päevade kaupa, värviline liiv, varjab end päeval, jahti öösel. Mets lõunamaades (kuum); niiske, lämbel, iga päev sajab vihma, suured puud, kõrgeid palmid, rippuvad alla, tiheasustus, elevandid, ahvid, tiigrid, papagoid, maagiliste värvidega linnud, suured liblikad. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust vajaliku teabe väljavõtmine. Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Dialoogid.-5 <u>Soovituslikud žestid:</u> Kuidas me suhtleme? Kuidas me räägime.
--	---	--	---

Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Transport, turism.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Transport: maismaa-, maa-, metro-, raudtee-, veealune, veetransport. Tüübid: kaubavedu, reisijatevedu, operatiivsõidukid (kiirabi (kiirabi), meditsiiniabi, sisevedu jm); laev, paat, jaht, takso, rong, lennuk, mootorratas, veoauto, mootorsaan, helikopter; piloot, juht, kapten, meremees, masinist; hoiatus, valve, remont, tee, liiklus, märk(id), sõitmine. Oodatavad tulemused: Sõnaühendite moodustamine, lihtsad laused teemal. Sport.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Tervislik eluviis. Jälgige, režiim, uni, liikumine, jalutuskäik, igapäevane, tervislikud ja halvad harjumused, keeldumine, õige toitumine. Staadion. Ujula. Sportlane, võistleja, pealtvaataja; sportlane, jalgpallur, võrkpallur, korvpallur, tennisist, hokimängija, treener; asendusmängija, väravavaht.	Viipekeeled eelnevates tundides õpitud sõnavara aktualiseerimine. Transport, turism.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Transport: maismaa-, maa-, metro-, raudtee-, veealune, veetransport. Tüübid: kaubavedu, reisijatevedu, operatiivsõidukid (kiirabi (kiirabi), meditsiiniabi, sisevedu jm); laev, paat, jaht, takso, rong, lennuk, mootorratas, veoauto, mootorsaan, helikopter; piloot, juht, kapten, meremees, masinist; hoiatus, valve, remont, tee, liiklus, märk(id), sõitmine. Oodatavad tulemused: Sõnaühendite moodustamine, lihtsad laused teemal. Sport.-2 <u>Soovituslikud žestid:</u> Sport (varustus). Uisutaja - uisud, kelgutaja - kelgud, suusataja - suusad, suusakepid, jäähokimängija - uisud, kepid, ketta; ujuja - müts, ujumisriietus, jalgpallur - pall, värav, vorm; kergejõustiklane - treener, jooks, ujumine, uisutamine, mängimine, treening, sooritamine. Mängude ja spordialade koht. Võrkpall, jalgpall, korvpalliplats, jooksurajad,	kaubamaja, kiosk, hind (hind), toode(d), aegunud, valik, tšekk, müüja, kassapidaja, konsultant, pakend, kaal, korv, järjekord, stend, raha, maksta, vahetusraha. Toidupood. Ostmine, müümine, allahindlus. Kirjatarbed: augulööja, klammerdaja, kustutuskumm, korrektor, kirjaklamber, viil, kaust. Arvutiseadmed: sülearvuti, arvuti. Haigla, polikliinik, erakorralise meditsiini osakond, terapeut, kirurg, traumatoloog, silmaarst, kõrva-kurguarst, kardioloog, hambaarst, lastearst, neuroloog, operatsioon, ravi, invaliid, ratastool, kandraam. Tunnistus, taotlus, pass, pass, pass, pass, koopia, trahv, pension, allkiri, tempel, dokument, ümbrik, tempel, ülekanne, post. Kiri, pakk. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust vajaliku teabe väljavõtmine. Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Transport, turism.-3	Suuline, kirjalik suhtlemine. Vestlus. Suhtlemine telefoni, vyber, globaalse arvutivõrgu interneti, instagrami, Facebooki jmt kaudu. Artikulatsioon (huulte lugemine), kurdid, kuulmine, kuulmispuudega; daktüloom, daktüloom, daktüloom, sõnum, teave, hääl, kuulmine, mitte kuulmine, viipekeel, tõlge, tõlk, mõistmine, arusaamine. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust asjakohase teabe väljavõtmine. Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Transport, turism.-1 <u>Soovitatavad žestid:</u> Transport: maismaa-, maa-, metro-, raudtee-, veealune, veetransport. Tüübid: kaubavedu, reisijatevedu, operatiivsõidukid (kiirabi (kiirabi), meditsiiniabi, sisevedu jm); laev, paat, jaht, takso, rong, lennuk, mootorratas, veoauto, mootorsaan, helikopter; piloot, juht, kapten, meremees, masinist;
--	---	--	---

Jalgpalliväljak, jooksväljak, korvpalliplats, jooksurada, võimlemine, saal, tenniseväljak, poksiring, sektor, staadion. Oodatavad tulemused: Sõnaühendite moodustamine, lihtsad laused teemal.	ring, seksioon, staadion, võimla, huviklassid. Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Haridus.-1 <u>Soovitavad žestid:</u> lasteaed, kool, gümnaasium, kool, kolledž, ülikool, direktor, asetäitja, õpetaja, klass, distsipliin, programm, tunniplaan, eksam, aula, garderoob. Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Vastandid-2. <u>Soovitavad žestid:</u> Inimeste emotsioonid. Meeleolu (hea, halb), rõõm, üllatus, kurbus, hirm, viha, kurbus, pahameel, kurbus, ehmatuse, imetus; rõõmsameelne-halvameelne, kurb-rõõmus, arglik-julge, vihane-hästi, vihane-vaikne, vaikne-seltskondlik; nutt-naer, kurb-rõõmus. Oodatavad tulemused:	<u>Soovitavad žestid:</u> Transport: maismaa-, maa-, metro-, raudtee-, veealune, veetransport. Tüübid: kaubavedu, reisijatevedu, operatiivsoidukid (kiirabi (kiirabi), meditsiiniabi, siseasjade jm); laev, paat, jaht, takso, rong, lennuk, mootorratas, veoauto, mootorsaar, helikopter; piloot, juht, kapten, meremees, masinist; hoiatada, valvata, remont, tee, liiklus, märk(id), hallata. Jaam ja reisija. Hoone, piletikassa, broneerimine, broneerimine, ootesaal, ootamine, kaamera, ladustamine, asukoht, pagas, kiosk, söökla, kohvik, postkontor, pangautomaat, Online (Online), elektrooniline, kontroll, kontrollija. Ole tähelepanelik, osta piletid, reisijad, kompostipilet, loobu oma istekohast. Jaam (raudtee). Vaguniplatvorm, rööbastee, rööpad, esiplaan, konduktor, raudteerada, raudteejaam, raudteel reisimine. Lennujaam. Staridirada, maandumisrada, maandumisala, lennuvälja, käigutee, stjuardess, stjuard, lennuk. Bussijaam: perroom,	hoiatada, valvata, remont, tee, liiklus, märk(id), hallata. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust asjakohase teabe väljavõtmine. Sport.-1 <u>Soovitavad žestid:</u> Tervislik eluviis. Tähelepanu, režiim, uni, kehaline kasvatus, jalutuskäik, igapäevane, tervislikud ja halvad harjumused, keeldumine, õige toitumine, ökoloogia, turism, liigne söömine, liikumine, istumine, haiguste ennetamine: karastamine, ruumide ventilatsioon, liikumine, puhtus, hügieen, sanatoorium. Spordiliigid (inventuur). Uisutaja - uisud, kelgutaja - kalgud, suusataja - suusad, suusakepid, püss; jäähokimängija - uisud, kepid, ketta; ujuja - müts, ujumisriietus,; jalgpallur - pall, värav, vorm; kergejõustiklane - treenerid, klappid; joosta, ujuda, uisutada, mängida, harjutada, sooritada. Mängude ja spordialade koht. Võrkpall, jalgpall, korvpalliplats, jooksurajad, ring, seksioon, staadion, võimla, huviklassid.
--	--	--	---

	Aidata kaasa oskusele koostada õpetaja küsimuste abil lugu teemal „Minust endast“ ja tõlkida see viipekeelde.	peatus (buss), taksopeatus, iste, juht, valideerija. Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Varasemates viipekeele tundides õpitud sõnavara aktualiseerimine. Sport.-1. <u>Soovitatakse žestid:</u> Sport (. Uisutaja - uisud, kelgutaja - kelgut, suusataja - suusad, suusakepid, püss; hokimängija - uisud, kepp, ketas; ujuja - müts, ujumisriietus, plätud; jalgpallur - pall, värav, vorm; kergejõustiklane - treenerid; jooksmine, ujumine, uisutamine, mängimine, harjutamine, sooritamine. Mängude ja spordialade koht. Võrkpall, jalgpall, korvpalliplats, jooksurajad, ring, sektsioon, staadion, spordisaal, huviklassid. Oodatavad tulemused: Aktualiseerida eelnevates viipekeele tundides õpitud sõnavara. konstrueerida	Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust vajaliku teabe väljavõtmine. Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Haridus.-1 <u>Soovitatakse žestid.</u> Riik, lasteaed, kool, gümnaasium, kolledž, kõrgkool, ülikool, direktor, asetäitja, õpetaja, õppetund, distsipliin, programm, tunniplaan, eksam, aula, riietusruum, fuajee, arvuti abil toimuv õppetöö. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust asjakohase teabe väljavõtmine. Aktualiseerida eelnevates viipekeele tundides õpitud sõnavara. Vastandid-1. <u>Soovitatakse žestid:</u> Inimeste emotsioonid. Meeleolu, hea, halb, tujukas, rõõm, kurbus, rõõmus, kurb, millest see sõltub, mis on põhjused. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust vajaliku teabe väljavõtmine.
--	--	---	--

		sõnaühendeid, lihtsaid lauseid teemal. Education.-1 <u>Soovitatavad žestid:</u>lasteaed, kool, gümnaasium, kool, kolledž, ülikool, direktor, asetäitja, õpetaja, klass, programm, tunniplaan, eksam, aula, garderoob. Oodatavad tulemused: Sõnaühendite moodustamine, lihtsad laused teemal. Vastandid-2. <u>Soovitatavad žestid:</u> Inimeste emotsioonid. Meeleolu (hea, halb), rõõm, üllatus, kurbus, hirm, viha, kurbus, pahameel, kurbus, ehmatatus, imetus; rõõmsameelne-halvameelne, kurb-rõõmus, argpükslik-julge, vihane-hästi, vihane-rahulik, vaikne-seltskondlik; nutma-naerda, kurb-rõõmus. Hea-ahne, helde-kiitlik, vapper-pahameelne, töökas-laisk, puhas-pahameelne, korralik-puhas. Oodatavad tulemused:	Sõnade kombinatsioonide moodustamine, lihtsad laused teemal. Amet. -2. <u>Soovitatavad žestid:</u> Artist. Talent, etendus, populaarne, kuulus, staar, publik, vaataja, esietendus, bravo, encore, aplaus, ootamatult, ball, matinee, kontsert, loovus. Mood. Moodne, nooruslik, lapselik, vitriin, mannekeen, modell, reklaam, stiil (argipäev, sport, töö, kodu), kallis-halv, etikett, vastavus, vanamoodne, moelaps, elegantne. Tervishoiuorganisatsioonid. Haigla, polikliinik, registraator, infopunkt, vastuvõtt, terapeut, kirurg, traumatoloog, silmaarst, otolarüngoloog, kardioloog, hambaarst, lastearst, neuroloog, operatsioon, ravi, invaliid, ratastool, kandraam. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust vajaliku teabe väljavõtmine. Art.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> Pildigalerii: pilt, büst, kuju, figuur, maal, skulptuur, kunst, käsitöö,
--	--	--	---

		Kujundada teadmisi viipekeeles: vastandid; aktualiseerida eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara. Profession.-2 <u>Soovitavad žestid:</u> ametid: arst, meditsiiniõde, lapsehoidja. Haigla, polikliinik. Millega töötavad minu sugulased ja tuttavad? Ehitaja, plaatija, maaler, tisler, autojuht, rätsep, moekunstnik, kondiiter, kokk, koristaja, majahoidja; töövahendid. Kes mind teenindab? Autojuht, autojuht, autojuhi, autojuhi, juhi, müüja. Kõik ametid on olulised! Austus tööjõu vastu. Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Mõista sõna viiplemise tähendust, öelda selle viiplemise tõlget. Art.-2 <u>Soovitavad žestid:</u> Pildigalerii: pilt, büst, kuju, figuur, maal, skulptuur, kunst, käsitöö, eksponaat, kips, metall, puit,	eksponaat, kips, metall, puit, klaas, õlg, maalikunstnik, skulptor, autor, töö, juhend. Mõistan kunsti ilu. Ekskursioon. Kunstiteos, kunstiteos, film, muusikavideo, ajalugu, peamine, tähendus, maastik, vaikelu, raamat, maal; ebatavaline, eriline, hetk, sündmus, empaatia, mõtisklus, liikumine, muu, aeg, antiik. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutustusest asjakohase teabe väljavõtmine. Religioon.-1 <u>Soovitavad žestid:</u>hing, süda, armastus, inimene, jumal, patt, kirik, ristimine, ingel, õnnistus, preester, usutunnistus, piibel. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust vajaliku teabe väljavõtmine, sõna žestide tähenduse mõistmine, žestide tõlke ütlemine. . Riik.-1 <u>Soovitavad žestid:</u> Õigused ja kohustused. Õigus (elule, turvalisusele, tervisele, kodakondsusele (tsiviil), haridusele, elukutse omandamisele, kaitsele vägivalla
--	--	--	--

		klaas, õlg, maalikunstnik, skulptor, autor, töö, juhend. Ekskursioon. Kunstiteos, kunstiteos, film, muusikavideo, ajalugu, peamine, tähendus, maastik, vaatepilt, raamat, maal; ebataoline, muu, aeg, antiik. Mida saab teha looduslikust materjalist? Disain, dekoratsioon, lillelisus, hubasus, mitmekesisus. Oodatavad tulemused: Aidata kaasa oskusele koostada õpetaja küsimuste abil 5 lausest lugu teemal „Kunst“ ja tõlkida see viipekeelde. Religioon.-1 <u>Soovituslikud žestid:</u> Tutvumine kõnežestidega hing, süda, armastus, inimene, jumal, patt, kirik, ristimine, ingel, õnnistus, preester, usutunnistus, piibel. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust asjakohast teavet välja võtta, mõista sõna žesti tähendust, öelda selle žesti tõlge.	eest, perekonnas elamisele, eluasemele), kohustused, järgida, seadus, hea käitumine, avalikud kohad, kiusamine, vastutus. Oodatavad tulemused: Õpetaja jutust vajaliku teabe väljavõtmine, sõnade žestide tähenduse mõistmine, žestide tõlke ütlemine. Riigid.-2 <u>Soovitatavad žestid:</u> maakera (pall), Maa vähendatud mudel, meri, ookean, maa, kontinent, Põhja-Jäämeri, India ookean, Vaikne ookean, Atlandi ookean, Euroopa, Aasia, Aafrika, Austraalia, Põhja-Ameerika, Lõuna-Ameerika, Antarktis, poolus, ekvaator, põhjapoolkeral, lõunapoolkeral. Minu ümbritsev maailm. Mind ümbritsev maailm: horisondijoon, põhja, lõuna, lääne, ida. Kõnekeeled tundmine: Ukraina, Baltikum, Gruusia, Ameerika, Inglismaa, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Kreeka, Hispaania, Türgi, Hiina, Jaapan, India, Iisrael, Euroopa, Aasia, Aafrika. Oodatavad tulemused:
--	--	--	--

			Aidata kaasa oskusele koostada õpetaja küsimuste abil 5-10 lausest koosnev lugu teemal „Riigid“ ja tõlkida see viipekeelde. Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde.
--	--	--	---

9 klass-35 t.

Viipekeelee eripära, kultuur ja arengulugu. Õpitud materjali kordamine. Viipekeelee areng ja kurtide kasvatus. -1

Soovitavad žestid, teemad: Viipekompositsiooni mõistmine. Konfiguratsioon (käe kuju). Lokaliseerimine (peopesa orientatsioon). Liikumine. Pantomiimi kasutamine viipekeeles. emotsionaalse seisundi tähistamise viisid.

Oodatavad tulemused: Žestide avaldused - vastused küsimustele (tegevuste demonstreerimise kohta, aruanne õppetegevuste kohta). kujuneb oskus väljapakutud tekstidest vajalikku teavet välja võtta ja teisendada.

Üldmõisted.Tervitused ja üldised väljendid.-1

Oodatavad tulemused: Žestide lausungid - vastused küsimustele (tegevuste demonstreerimise kohta, aruanne õppetegevuste kohta).

Žestid sõnadele: mina, me, sina, tema, ta, minu, sinu, ise, iga, kus, mis tahes, kõik, teised, miks, kes, mis, kuidas, mida, miks. kust, kus, kus, kus, kus-1

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde.

Suhtlemine.-2 Dialoog, palve, soov, tänu, vabandus.

Oodatavad tulemused: Žestide lausungid - vastused küsimustele (tegevuste demonstreerimise kohta, aruanne õppetegevusest).

Info.-1 Tutvumine kõnekeeltega: telefon, ajaleht, ajakiri, raadio, televisioon, video, subtiitrid, film, kõrvaklapid, arvuti. Faks, kell, antenn, loeng, reklaam, info, konveren.

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. viipekeelsed lausungid - vastused küsimustele (tegevuste demonstreerimise kohta, aruanne õppetegevuste kohta).

Loendamine, aeg.-1 Tutvumine numbrite viipega tähistamisega 1-10, kümnete, sadade, kahe- ja mitmekohaliste numbrite ümardamine. Tuhande, miljoni, miljardi ja murdarvude viipeiline nimetamine. Matemaatiliste märkide väljendamine

žestidega +, -, :, * =. Harjutus matemaatiliste kõnežestide kinnistamiseks.

Kõnekeeles žestid: päev, öö, hommik, õhtu, täna, homme, eile, alati, tund, minut, nädal, kuu, aasta, nädalapäevad. harjutused kõnekeeles kinnistamisel teemal (sõnade kombinatsioonide, lausete, väikeste tekstide koostamine).

Oodatavad tulemused: Teadmiste kujundamine viipekeelses loendamises, . Aktualiseerida eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara. žestide väljendamine - vastused küsimustele (tegevuste demonstreerimise kohta, aruanne õpitud tegevuste kohta).

Verbid.omadussõnad. Adverbid. Adverbid. Prepositsioonid.-2

Oodatavad tulemused: Rikastada sõnavara viipekeeles teemal „Verbid, tegusõnad, adverbid, prepositsioonid“ Aidata kaasa oskuse kujunemisele esitada küsimusi vestluspartnerile. Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. Žestide lausungid - vastused küsimustele (tegevuste demonstreerimise kohta, aruanne õppetegevusest).

Emotions.-1

Oodatavad tulemused: Rikastada viipekeelset sõnavara teemal „emotsioonid“. Edendada oskuse kujunemist esitada küsimusi vestluspartnerile. Edendada tähelepanu äratamist, kognitiivset huvi tuttavate viipekeelsete sõnade vastu. žestide avaldused - vastused küsimustele (tegevuste demonstreerimise kohta, aruanne õppetegevuste kohta).

Suunad.-1

Oodatavad tulemused: Kujundada teadmisi viipekeeles: suunad .Viipekeeles eelnevates tundides õpitud sõnavara ajakohastamine. Kujundada oskus väljapoole esitatud tekstidest vajalikku teavet välja võtta ja teisendada.

Loodus.-2 Aastaajad. Külm, lumine, külm, maagiline, muinasjutuline; rõõmus, rõõmsameelne, soe, päikesepaisteline; kuum, palav, helde, helde, saagi, päikeseline, soe, helge, hell; kuldne, vihmane, nutune, pilvine, hall, udune. Elav ja elutu loodus erinevatel aastaegadel. Aastaajalised muutused looduses. Millal sajab lund, sajab vihma, sajab vikerkaar...? Kuidas valmistuvad loomad talveks ja teisteks aastaegadeks? Kuidas inimene tervitab kevadet ja teisi. Hooajaline töö ja hooldused. Aastaajad, hooajavahetus, aastaegade iseloomulikud nähtused, temperatuurilangus, jahtumine, soojenemine, sõltub, põhjused, seotud.

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. žestide lausungid - vastused küsimustele (tegevuste demonstreerimise kohta, aruanne õppetegevuste kohta). kujuneb oskus väljapakutud tekstidest vajalikku teavet välja võtta ja teisendada.

Elustiil.-3 Minu hobid. Minu huvidele vastav amet. Mida ma tahan? Huvi tundmine, uue teabe omandamine, õppimine, rahulolu, ootused, püüdlused, kirk, püüdlused. Millised on mõned hobid? Tikkimine, nikerdamine, õmblemine, joonistamine, modelleerimine, käsitöö, ehitamine, pantomiim, kogumine, kudumine, arvutimängud, lugemine, viipekeel, laulmine, fotograafia, käsitöö, esinemine, lugeja, kunstnik.

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. viipekeelsed lausungid - vastused küsimusele.

Transport, turism.-3 Tutvumine kõnežestidega auto, buss, trollibuss, tramm, metroo, rong, aurulaev, lennuk, helikopter, jalgratas, mootorratas, matk, paat, seljakott, kompass, kaart, puhkus, kalapüük, reis, puhkus. Harjutused kõnežestide kinnistamiseks teemal (sõnaühendite, lausete, väikeste tekstide koostamine).

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. žestide lausungid - vastused küsimustele. kujundada oskus väljapakutud tekstidest vajalikku informatsiooni välja võtta ja teisendada; teostada teksti infotöötlust, arendada identifitseerimise, analüüsimise, võrdlemise oskust,

Sport ja vaba aeg.-1 Mängude ja spordi koht. Võrkpall, jalgpall, korvpalliplats, jooksurajad, ring, sektsioon, staadion, jõusaal, huviringid. Suvi. Sõidud, mängud, jalutuskäigud; kiiged, jalgpall, rulluisud, jalgratas, paat, staadion, park, järv, jõgi, õu; piknik, matkamine; jõe kala; kalamees, püük, ujumine; lillepeenar, aednik, kasvatamine, hooldamine, kastmine, täitmine, valamine; aed, põllulilled.

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. viipekeelsed lausungid - vastused küsimustele. kujundada oskus väljapakutud tekstidest vajalikku informatsiooni välja võtta ja teisendada; teostada teksti infotöötlust, arendada oskust tuvastada, analüüsida, võrrelda,

Haridus.-1

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde.

Vastandused.-2 Kõnežestidega tutvumine: küsimus - vastus, üles - alla, paremale - vasakule, hea - halb, kiire - aeglane, pikk - lühike, algus - lõpp, sisse - välja, leida - kaotada, puhas - must, õige - vale, lihtne - raske, ees - taga, kitsas - lai, valju - vaikne, tark - rumal, lähedal - kaugel, soe - külm, noor - vana, nõrk - tugev jne. Harjutus kõneviiside kinnistamiseks teemakohaselt (sõnaühendite, lausete, väikeste tekstide koostamine).

Oodatavad tulemused: Teadmiste kujundamine viipekeeles: vastandid. Aktualiseerida eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara.

Amet.-2 Tutvumine kõnepidamise žestidega: töötaja, Teenindaja, õpetaja, tõlkija, fotograaf, kunstnik, insener, müüja, arst, autojuht, mehaanik, treial, õmbleja, ehitaja, politseinik, raamatupidaja jne. Harjutus kõnežestide kinnistamiseks teemakohaselt (sõnaühendite, lausete, väikeste tekstide koostamine).

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde.

Art.-3 Tundmine žestidega Teater, ballett, ooper, muusika, tants, kunstnik, etendus, maal, joonistus, pilt, tsirkus, kirjandus, luule, pantomiim, skulptuur, arhitektuur, looming, näitus, meister, kunst, akvarell, binokkel, ekskursioon, lavastus, intervjuu, kataloog, värv, komöödia, kontsert, kultuur, maskeraam, vaatepilt, muuseum, pilt, palett, satiir, värss, trikk.

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. kujundada oskus väljapakutud tekstidest vajalikku informatsiooni välja võtta ja teisendada; teostada teksti infotöötlust, arendada oskust tuvastada, analüüsida, võrrelda,

Religioon.-2 Tutvumine kõnekeeltega: hing, süda, armastus, inimene, Jumal, patt, kirik, ristimine, ingel, õnnistus, preester, usutunnistus, Piibel.

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. ajakohastada eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara. kujundada oskus väljapoole esitatud tekstidest vajalikku teavet ja seda muuta; teostada teksti infotöötlust, arendada oskust tuvastada, analüüsida, võrrelda,

Riik.-1 Õigused ja kohustused. Õigus (elu, turvalisus, tervishoid, kodakondsus (tsiviil), haridus, elukutse saamine, kaitse vägivalla eest, perekonnas elamine, eluase), kohustused, jälgida, seadus, hea käitumine, avalikud kohad, huligaansus, vastutus.

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väiksemaid tekste viipekeelde. ajakohastada eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara. kujundada oskus väljapoole esitatud tekstidest vajalikku teavet ja seda muuta; teostada teksti infotöötlust, arendada oskust tuvastada, analüüsida, võrrelda,

Riigid.-2 Tutvumine kõnekeeltega: Eesti, Ukraina, Balti riigid, Gruusia, Ameerika, Inglismaa, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Kreeka, Hispaania, Türgi, Hiina, Jaapan, India, Iisrael, Euroopa, Aasia, Aafrika jne.

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. Uuendada eelnevates viipekeeles tundides õpitud sõnavara. Moodustada oskus väljapoole pakutud tekstidest vajalikku teavet ja seda ümber kujundada; teostada teksti informatsioonilist töötlemist, arendada oskust tuvastada, analüüsida, võrrelda,

Business.-2 Tutvumine kõneviisidega: firma, aktsia, pank, äri, advokaat, altkäemaks, turg, krediit, kasum, maks, inflatsioon, partner, kaupmees, konkurents, kriis, teenus, kapital, import, eksport, juht jne.

Oodatavad tulemused: Oskus tõlkida lauseid, väikseid tekste viipekeelde. ajakohastada eelnevates viipekeele tundides õpitud sõnavaraVormida oskus väljapoole esitatud tekstidest vajalikku teavet ja seda ümber kujundada; teostada teksti infotöötlust, arendada oskust tuvastada, analüüsida, võrrelda,